

**Diagnoza sytuacji
społecznej, gospodarczej
i przestrzennej
Gminy Janowiec Kościelny**

2023

Opracowane przez:

www.CentrumFunduszyUE.pl

Spis treści

Wprowadzenie.....	4
Sfera społeczna	6
Demografia.....	6
Edukacja.....	13
Pomoc społeczna.....	17
Ochrona zdrowia.....	19
Gospodarka mieszkaniowa	20
Bezpieczeństwo publiczne	22
Kultura i rekreacja	24
Aktywność społeczna	29
Finanse i administracja	30
Analiza SWOT dla sfery społecznej	38
Sfera gospodarcza.....	40
Przedsiębiorczość.....	40
Rynek pracy	43
Potencjał gospodarczy	46
Analiza SWOT dla sfery gospodarczej.....	49
Sfera przestrzenna	50
Położenie administracyjne	50
Ład przestrzenny	51
Infrastruktura techniczna.....	52
Środowisko naturalne	63
Analiza SWOT dla sfery przestrzennej	68
Spis tabel.....	70
Spis wykresów	72
Spis rysunków.....	73
Spis zdjęć.....	74

Wprowadzenie

Diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Janowiec Kościelny opracowano na potrzeby Strategii Rozwoju Gminy Janowiec Kościelny. Podstawę do jej sporządzenia stanowił art. 10a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, zgodnie z którym podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych.

Niniejsze opracowanie stanowi analizę bieżącej sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Janowiec Kościelny oraz zawiera szczegółowe informacje w zakresie wielu dziedzin ważnych dla funkcjonowania Gminy.

Diagnoza została podzielona na trzy główne sfery:

- sferę społeczną, która obejmuje analizę procesów demograficznych, sektorów edukacji, ochrony zdrowia, mieszkalnictwa, kultury, sportu oraz innych istotnych aspektów życia mieszkańców,
- sferę gospodarczą, która obejmuje analizę rynku pracy, przedsiębiorczości, a także potencjału gospodarczego,
- sferę przestrzenną, która obejmuje analizę środowiska naturalnego, infrastruktury technicznej oraz zagospodarowania przestrzennego.

W dokumencie Diagnozy zgromadzono oraz poddano szczegółowej analizie jakościowej i ilościowej dane dotyczące Gminy Janowiec Kościelny. Jej celem jest ocena obecnej sytuacji w Gminie, sprecyzowanie mocnych i słabych stron jednostki, jak również wskazanie jej potencjałów i kierunku rozwoju w perspektywie 2030 roku.

Diagnoza opiera się o najbardziej aktualne dane statystyczne zebrane na podstawie Banku Danych Lokalnych prowadzonego przez Główny Urząd Statystyczny oraz dane własne Gminy Janowiec Kościelny (w tym dokumenty, plany oraz programy gminne).

Opracowanie zostało przygotowane zarówno w ujęciu dynamicznym, jak i porównawczym. Przeprowadzono analizę trendów społeczno-gospodarczych i przestrzennych zachodzących w Gminie i jej otoczeniu

w ostatnich latach (okres badawczy obejmował lata 2018-2021, a tam gdzie to możliwe również 2022). Ponadto zastosowano porównania, które pozwoliły ukazać Gminę w szerszym kontekście. Za grupę porównawczą służyły powiat nidzicki, województwo warmińsko-mazurskie oraz Polska.

Zadaniem Diagnozy było umożliwienie podjęcia właściwych decyzji strategicznych, takich jak: określenie wizji rozwoju Gminy, ustalenie celów, ukierunkowanie działań i instrumentów realizacyjnych, zdefiniowanie oczekiwanych rezultatów i wskaźników ich osiągnięcia oraz wskazanie obszarów strategicznej interwencji.

Wnioski z przeprowadzonej Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Janowiec Kościelny zostaną uwzględnione w Strategii.

Demografia

Stan ludności

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego (dalej: GUS) liczba mieszkańców Gminy Janowiec Kościelny na koniec 2022 r. wynosiła 2 955 osób, w tym 1 502 mężczyzn i 1 453 kobiet. Oznacza to, że współczynnik feminizacji¹ w Gminie zanotował wartość 97, a zatem był on niższy niż w powiecie nidzickim (101), województwie warmińsko-mazurskim (105) oraz Polsce (107).

Tabela przedstawia dane dotyczące stanu ludności według płci w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2018-2022 wraz z informacją co do wartości współczynnika feminizacji.

Tabela 1 Stan ludności w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
ludność ogółem	3 219	3 202	3 014	2 965	2 955
mężczyźni	1 633	1 620	1 533	1 512	1 502
kobiety	1 586	1 582	1 481	1 453	1 453
współczynnik feminizacji	97	98	97	96	97

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 01.08.2023 r.)

W analizowanym okresie liczba mieszkańców Gminy Janowiec Kościelny systematycznie malała, w efekcie zmniejszając się o 8,20%. Jest to zjawisko niekorzystne. Należy zatem podjąć działania zmierzające do zwiększenia atrakcyjności osadniczej jednostki.

Zgodnie z informacjami zawartymi w Prognozie ludności na lata 2017-2030 sporządzonej przez Główny Urząd Statystyczny (dalej: Prognoza GUS) w Gminie Janowiec Kościelny liczba mieszkańców będzie w najbliższych latach systematycznie spadać.

¹ Liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn.

Kolejna tabela przedstawia stan ludności w Gminie Janowiec Kościelny w porównaniu do powiatu nidzickiego, województwa warmińsko-mazurskiego i Polski w latach 2018-2022.

Tabela 2 Stan ludności w Gminie Janowiec Kościelny w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Gmina Janowiec Kościelny	3 219	3 202	3 014	2 965	2 955
powiat nidzicki	33 068	32 857	31 232	30 907	30 666
województwo warmińsko-mazurskie	1 428 983	1 422 737	1 385 622	1 374 699	1 366 430
Polska	38 411 148	38 382 576	38 088 564	37 907 704	37 766 327

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 01.08.2023 r.)

Analiza powyższych danych wykazała spadek liczby ludności również na poziomie powiatu, województwa i kraju.

Gęstość zaludnienia

W Gminie Janowiec Kościelny w latach 2018-2022 nastąpił spadek wartości wskaźnika gęstości zaludnienia², co powiązane jest ze zmniejszaniem się liczby ludności w tym okresie. W 2022 r. gęstość zaludnienia w Gminie wynosiła 21,7.

Tabela przedstawia, jak wskaźnik gęstości zaludnienia prezentował się w Gminie Janowiec Kościelny w porównaniu do powiatu nidzickiego, województwa warmińsko-mazurskiego i Polski w latach 2018-2022.

² Liczba osób przypadająca na 1 km² powierzchni ogólnej danego obszaru, np. gminy.

Tabela 3 Gęstość zaludnienia w Gminie Janowiec Kościelny w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Gmina Janowiec Kościelny	23,7	23,6	22,2	21,8	21,7
powiat nidzicki	34,4	34,2	32,5	32,2	31,9
województwo warmińsko-mazurskie	59,1	58,9	57,3	56,9	56,5
Polska	122,8	122,7	121,8	121,2	120,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 01.08.2023 r.)

Analiza danych wykazała, że spadek wartości wskaźnika gęstości zaludnienia nastąpił również w powiecie, województwie i kraju.

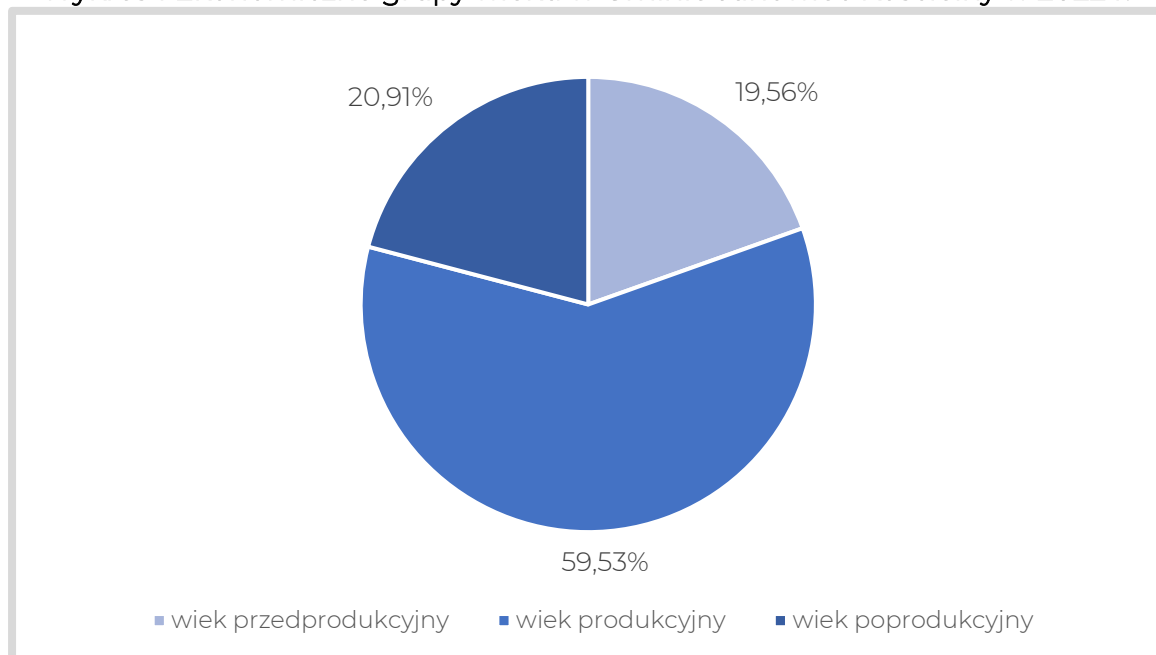
Ekonomiczne grupy wieku

W procesie analizy sytuacji demograficznej Gminy Janowiec Kościelny istotne znaczenie ma podział ludności według tzw. ekonomicznych grup wieku. Wyróżnia się następujące grupy:

- ludność w wieku przedprodukcyjnym – osoby w wieku od 0 do 17 lat,
- ludność w wieku produkcyjnym – mężczyźni w wieku od 18 do 64 lat, kobiety w wieku od 18 do 59 lat,
- ludność w wieku poprodukcyjnym – mężczyźni w wieku od 65 lat, kobiety w wieku od 60 lat.

W 2022 r. w strukturze mieszkańców Gminy Janowiec Kościelny dominują osoby w wieku produkcyjnym, którzy stanowią 59,53% (1 759 osób). Osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowią 19,56% (578 osób), natomiast w wieku poprodukcyjnym – 20,91% (618 osób). Struktura społeczności lokalnej Gminy według ekonomicznych grup wieku została przedstawiona na wykresie.

Wykres 1 Ekonomiczne grupy wieku w Gminie Janowiec Kościelny w 2022 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 01.08.2023 r.)

Tabela przedstawia szczegółowe dane na temat liczby ludności w poszczególnych ekonomicznych grupach wiekowych w Gminie Janowiec Kościelny w porównaniu do powiatu nidzickiego, województwa warmińsko-mazurskiego i Polski w latach 2018-2022.

Tabela 4 Ekonomiczne grupy wieku w Gminie Janowiec Kościelny w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
	wiek przedprodukcyjny				
Gmina Janowiec Kościelny	660	639	608	589	578
powiat nidzicki	6 215	6 054	5 834	5 759	5 619
województwo warmińsko-mazurskie	261 737	259 636	257 279	254 542	250 729
Polska	6 935 523	6 948 706	6 997 537	6 992 641	6 950 826

	wiek produkcyjny				
Gmina Janowiec Kościelny	1 963	1 949	1 786	1 755	1 759
powiat nidzicki	20 641	20 336	18 824	18 514	18 322
województwo warmińsko-mazurskie	884 335	871 301	831 145	818 720	808 164
Polska	23 269 725	23 025 927	22 631 307	22 385 400	22 169 304
	wiek poprodukcyjny				
Gmina Janowiec Kościelny	596	614	620	621	618
powiat nidzicki	6 212	6 467	6 574	6 634	6 725
województwo warmińsko-mazurskie	282 911	291 800	297 198	301 437	307 537
Polska	8 205 900	8 407 943	8 459 720	8 529 663	8 646 197

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 01.08.2023 r.)

Analizując sytuację demograficzną w zakresie poszczególnych grup ekonomicznych na przestrzeni lat 2018-2022 w Gminie Janowiec Kościelny odnotowano spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym, spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym oraz wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym. Identycznie sytuacja kształtowała się w pozostałych analizowanych jednostkach.

Warto zaznaczyć, że w Gminie Janowiec Kościelny liczba osób w wieku poprodukcyjnym przeważa nad liczbą osób w wieku przedprodukcyjnym, a dodatkowo występuje spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym – oznacza to, że w Gminie występuje zjawisko starzenia się społeczeństwa.

Przyrost naturalny

Przyrost naturalny stanowi różnicę pomiędzy liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie. W przypadku, gdy liczba urodzeń w badanym okresie przewyższa liczbę zgonów mamy do czynienia z dodatnim przyrostem naturalnym (wartości powyżej 0), natomiast gdy liczba zgonów jest wyższa niż

liczba urodzeń mamy do czynienia z ujemnym przyrostem naturalnym (wartości poniżej 0).

Tabela przedstawia wskaźnik przyrostu naturalnego w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2018-2022.

Tabela 5 Przyrost naturalny w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
urodzenia żywe ogółem	39	27	27	22	32
zgony ogółem	51	26	33	45	54
przyrost naturalny	-12	1	-6	-23	-22

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 01.08.2023 r.)

W analizowanym okresie w Gminie Janowiec Kościelny przyrost naturalny był ujemny (z wyjątkiem roku 2019), co jest zjawiskiem negatywnym.

Procesy migracyjne

Na sytuację demograficzną gmin duży wpływ mają procesy migracyjne, w szczególności w odniesieniu do osób młodych, z dobrym wykształceniem, a także wysokimi kwalifikacjami zawodowymi.

Warto zaznaczyć, że statystyki dotyczące migracji nie muszą odzwierciedlać stanu rzeczywistego, ponieważ w wielu przypadkach osoby, które zmieniają miejsce zamieszkania, nie zmieniają jednocześnie oficjalnego miejsca zameldowania, a więc ich migracja nie ma wpływu na statystyki.

Tabela przedstawia liczbę zameldowań oraz wymeldowań w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2018-2022.

Tabela 6 Ruch wewnętrzny w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
zameldowania ogółem	41	28	26	17	36
zameldowania z miast	18	9	10	7	13
zameldowania ze wsi	23	18	15	10	21
wymeldowania ogółem	46	46	32	42	22

	2018	2019	2020	2021	2022
wymeldowania do miast	28	28	27	21	7
wymeldowania na wieś	18	18	5	21	14

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 01.08.2023 r.)

Analiza danych dotyczących liczby zameldowań oraz wymeldowań w Gminie Janowiec Kościelny wykazała, że w badanym okresie występowały wahania zarówno w odniesieniu do zameldowań, jak i wymeldowań.

W przypadku zameldowań większa liczba przeprowadziła się z innej wsi, natomiast co do wymeldowań większa liczba osób wyprowadzała się na obszary miejskie.

Na terenie Gminy Janowiec Kościelny saldo migracji w latach 2018-2021 było ujemne. Ujemne saldo migracji świadczy o przewadze liczby osób, które wymeldowały się z danego terenu nad osobami, które zameldowały się na nim. Natomiast w 2022 r. saldo migracji przyjęło wartość dodatnią. Szczegółowe dane zostały zaprezentowane w kolejnej tabeli.

Tabela 7 Saldo migracji wewnętrznych i zewnętrznych w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
saldo migracji ogółem	-5	-18	-6	-25	14
saldo migracji wewnętrznych	-5	-19	-7	-25	13
saldo migracji zewnętrznych	0	1	1	0	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 01.08.2023 r.)

Przedszkola i szkoły podstawowe

Zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, do kompetencji gmin w kwestii oświaty należy w szczególności zakładanie i prowadzenie:

- publicznych przedszkoli (włącznie z przedszkolami z oddziałami specjalnymi i integracyjnymi),
- przedszkoli integracyjnych i specjalnych,
- innych form wychowania przedszkolnego,
- szkół podstawowych (włącznie ze szkołami z oddziałami specjalnymi i integracyjnymi),
- szkół podstawowych integracyjnych.

Na terenie Gminy Janowiec Kościelny działają dwie placówki oświatowe:

- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Janowcu Kościelnym
- Szkoła Podstawowa im. Zawiszy Czarnego w Waśniewie-Grabowie.

W ramach szkół na terenie Gminy funkcjonują punkty przedszkolne.

Zdjęcie 1 Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Janowcu Kościelnym

Źródło: Urząd Gminy Janowiec Kościelny

Tabela przedstawia stan przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2018-2021.

Tabela 8 Wychowanie przedszkolne w Gminie Janowiec Kościelny
w latach 2018-2021

	2018	2019	2020	2021
liczba oddziałów przedszkolnych	4	3	3	4
liczba dzieci w oddziałach przedszkolnych	80	70	66	79
liczba dzieci w wieku przedszkolnym	134	123	115	133
odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym	57,5	53,7	56,5	59,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 16.08.2023 r.)
oraz Systemu Informacji Oświatowej (30.09.2023 r.)

Analiza tabeli dotyczącej wychowania przedszkolnego w Gminie Janowiec Kościelny wykazała, że do 2020 r. zmniejszała się liczba dzieci w wieku przedszkolnym oraz liczba dzieci w oddziałach przedszkolnych, natomiast w 2021 r. nastąpił wzrost do podobnego poziomu, jaki miał miejsce w 2018 r.

Kolejna tabela przedstawia stan szkół podstawowych w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2018-2021.

Tabela 9 Edukacja na poziomie podstawowych w Gminie Janowiec Kościelny
w latach 2018-2021

	2018	2019	2020	2021
liczba szkół podstawowych	2	2	2	2
liczba oddziałów	18	18	18	18
liczba uczniów	257	247	246	242
liczba uczniów przypadająca na jeden oddział	14	14	14	13

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 16.08.2023 r.)
oraz Systemu Informacji Oświatowej (30.09.2023 r.)

W analizowanym okresie liczba uczniów w szkołach podstawowych zmniejszyła się. Co istotne liczba uczniów przypadająca na jeden oddział wynosiła w 2021 r. 13.

Współczynnik skolaryzacji brutto

Współczynnik skolaryzacji brutto jest to wyrażony procentowo stosunek liczby wszystkich osób uczących się na danym poziomie do całej populacji osób będących w wieku nominalnie przypisanym temu poziomowi kształcenia. Oblicza się go, żeby ocenić aktywność edukacyjną społeczeństwa. Ze względu na obowiązkowy charakter nauki na poziomie edukacji podstawowej jego wartość w szkołach podstawowych powinna być zbliżona do 100%.

Dzieci z terenu Gminy uczęszczają do szkół podstawowych funkcjonujących w Janowcu Kościelnym, w Waśniewie-Grabowie, część dzieci uczęszcza do szkół w gminach ościennych, co potwierdza wartość współczynnika skolaryzacji brutto – w 2021 r. wyniósł on 87,41 %.

Tabela przedstawia wartość współczynnika skolaryzacji brutto w Gminie Janowiec Kościelny w porównaniu do powiatu nidzickiego, województwa warmińsko-mazurskiego oraz Polski w latach 2018-2022.

Tabela 10 Współczynnik skolaryzacji brutto w Gminie Janowiec Kościelny w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Gmina Janowiec Kościelny	87,33	82,88	83,50	87,14	81,96
powiat nidzicki	90,24	88,41	88,78	90,95	88,80
województwo warmińsko-mazurskie	91,25	90,93	91,03	91,99	90,81
Polska	95,46	95,13	95,95	95,71	95,96

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 28.11.2023 r.)

Analiza danych na temat współczynnika skolaryzacji brutto ukazała, że wartości na poziomie Gminy odnotowują niewielkie wahania, plasują się między 81,96% a 87,33%. Wskazuje to, że uczniowie z Gminy Janowiec Kościelny w dużym stopniu uczęszczają do szkół podstawowych zlokalizowanych w innych jednostkach samorządu terytorialnego. Co istotne współczynnik na poziomie Gminy jest niższy niż w przypadku powiatu, województwa i Polski.

Egzamin ósmoklasisty

Egzamin ósmoklasisty jest obowiązkowym sprawdzianem wiedzy i kompetencji uczniów, którzy kończą szkołę podstawową w danym roku szkolnym. Jest on przeprowadzany przez Centralną Komisję Egzaminacyjną oraz Okręgową Komisję Egzaminacyjną (w przypadku Gminy Janowiec Kościelny była to OKE w Łomży). Swoim zakresem obejmuje trzy przedmioty obowiązkowe, tj. język polski, matematykę oraz język obcy nowożytny (do analizy wzięto pod uwagę wyniki z języka angielskiego). Egzamin ten przeprowadzany jest od 2019 r.

Tabela przedstawia, jak w latach 2019-2023 wypadały wyniki egzaminów ósmoklasisty uzyskane przez uczniów z Gminy Janowiec Kościelny w porównaniu do wyników na poziomie powiatu nidzickiego, województwa warmińsko-mazurskiego oraz całego kraju.

Tabela 11 Wyniki egzaminów ósmoklasisty w Gminie Janowiec Kościelny w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
	język polski				
Gmina Janowiec Kościelny	55	55	64	49	57
powiat nidzicki	56	53	54	54	59
województwo warmińsko-mazurskie	58	55	56	57	62
Polska	63	59	60	60	66
	matematyka				
Gmina Janowiec Kościelny	36	39	38	51	47
powiat nidzicki	34	34	35	48	41
województwo warmińsko-mazurskie	41	42	42	53	48
Polska	45	46	47	57	53

	język angielski				
Gmina Janowiec Kościelny	38	43	38	44	49
powiat nidzicki	47	44	53	54	53
województwo warmińsko-mazurskie	54	50	61	63	62
Polska	59	54	66	67	66

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z CKE oraz OKE w Łomży (dostęp: 17.08.2023 r.)

Analiza wyników egzaminu ósmoklasisty wykazała, że uczniowie szkół z Gminy Janowiec Kościelny w większości przypadków osiągnęli wyniki wyższe niż w powiecie, natomiast niższe niż w województwie i kraju.

Warto zaznaczyć, że najwyższe wyniki z języka polskiego i języka angielskiego uczniowie w Gminie osiągnęli w 2023 r, natomiast z matematyki w 2022 r.

Warto zaznaczyć, że Gmina Janowiec Kościelny realizuje Lokalny program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży na mocy uchwały nr XX/169/2021 Rady Gminy Janowiec Kościelny z dnia 28 czerwca 2021 r. Głównym celem programu jest zwiększenie motywacji do pogłębiania wiedzy oraz promowanie uczniów osiągających wybitne wyniki w nauce. W 2022 r. w ramach Programu wręczono nagrodę „PRIMUS INTER PARES” uczennicy Szkoły Podstawowej w Janowcu Kościelnym – za najlepsze wyniki w nauce w pięcioletnim cyklu nauczania oraz osiągnięcie wysokich wyników z egzaminu.

Pomoc społeczna

Na obszarze Gminy Janowiec Kościelny funkcjonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym, który swoją działalność prowadzi na podstawie Statutu przyjętego uchwałą nr XVI/107/2016 Rady Gminy Janowiec Kościelny z dnia 30 marca 2016 r. z późniejszymi zmianami.

Zgodnie z danymi zawartymi w Raporcie o stanie Gminy Janowiec Kościelny za 2022 rok, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2022 r. objął różnymi formami pomocy społecznej łącznie 64 rodziny (227 osób). Najczęstszymi

powodami korzystania z pomocy społecznej było: długotrwała lub ciężka choroba, potrzeby ochrony macierzyństwa oraz niepełnosprawność.

Na terenie Gminy swoją działalność prowadzi Środowiskowy Dom Samopomocy, który utworzony został na mocy uchwały nr XVII/142/2021 Rady Gminy Janowiec Kościelny z dnia 11 stycznia 2021 r.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Janowcu Kościelnym jest ośrodkiem wsparcia dla osób przewlekle chorych psychicznie, osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych. Dom posiada 112 miejsc, w tym 100 miejsc pobytu dziennego oraz 12 miejsc pobytu całodobowego. Celem jego działalności jest zwiększenie zaradności i samodzielności życiowej uczestników oraz ich integracja społeczna. Pomoc skierowana jest dla osób z gmin: Janowiec Kościelny, Janowo i Nidzica.

Zdjęcie 2 Uczestnicy Środowiskowego Domu Samopomocy podczas Święta Pieczonego Ziemniaka

Źródło: Urząd Gminy Janowiec Kościelny

W Gminie Janowiec Kościelny funkcjonuje Klub Senior+. Głównym celem jego działalności jest aktywizacja społeczna, integracja, włączenie społeczne osób starszych do społeczności lokalnej oraz organizacja wspólnego spędzania wolnego czasu przez seniorów. W 2022 r. uczestnikami klubu było 12 osób.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych

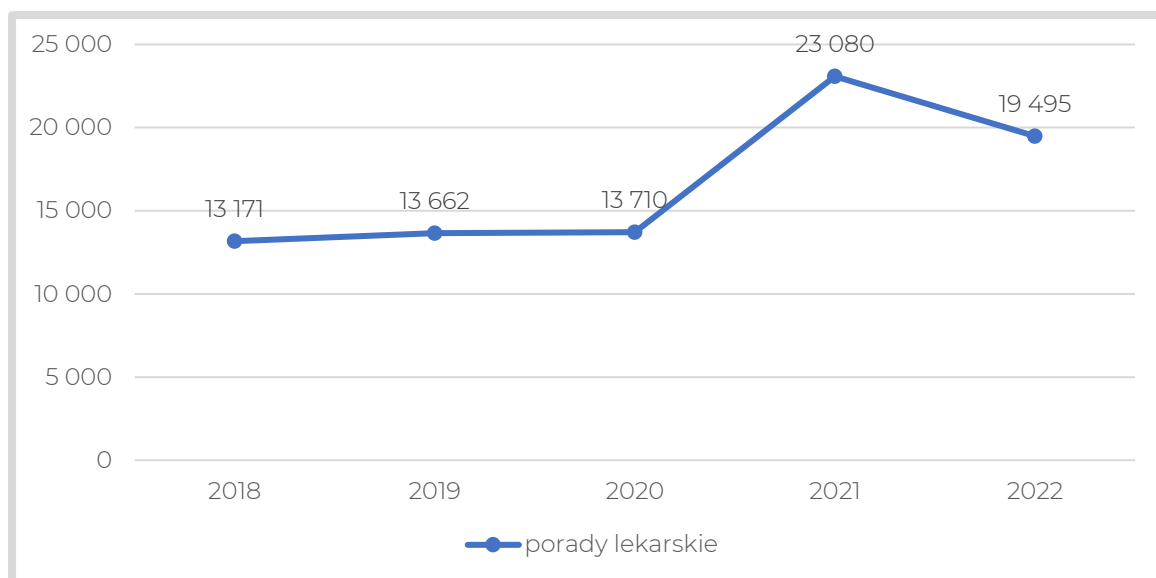
Gmina Janowiec Kościelny realizuje Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Janowiec Kościelny na lata 2021-2027, przyjętą uchwałą nr XVI/138/2020 Rady Gminy Janowiec Kościelny z dnia 29 grudnia 2020 r. Celem głównym Strategii jest: Poprawa jakości funkcjonowania mieszkańców Gminy Janowiec Kościelny w środowisku rodzinnym, społecznym i zawodowym.

Ochrona zdrowia

Na terenie Gminy Janowiec Kościelny funkcjonuje Przychodnia Medicus Zaniewski Bilski w Janowcu Kościelnym oraz Gminny Niepubliczny Ośrodek Zdrowia w Powierzu.

W zakresie ochrony zdrowia analizie poddano dane na temat liczby porad lekarskich udzielanych w ramach ambulatoryjnej oraz podstawowej opieki zdrowotnej w przychodniach działających w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2018-2022, co zostało przedstawione na wykresie.

Wykres 2 Porady lekarskie udzielane w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2018-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 16.08.2023 r.)

Analiza danych dotyczących liczby porad lekarskich wykazała wzrost ich wartości do 2021 r. (szczególnie w 2021 r. odnotowano duży wzrost, na co mogło wpłynąć większe zainteresowanie teleporadami w wyniku pandemii koronawirusa), a następnie spadek w 2022 r.

Na terenie Gminy Janowiec Kościelny znajduje się 1 punkt apteczny.

Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, a także ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii. Gmina Janowiec Kościelny realizuje Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025, przyjęty uchwałą nr XXVI/215/2022 Rady Gminy Janowiec Kościelny z dnia 25 marca 2022 r.

W Gminie profilaktyką, walką z uzależnieniami oraz problemami społecznymi zajmuje się kilka placówek i instytucji, są to m.in. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Punkt Konsultacyjny.

Gospodarka mieszkaniowa

Mieszkaniowy zasób Gminy tworzą lokale stanowiące zasób Gminy Janowiec Kościelny. Gmina obecnie posiada 6 lokali mieszkalnych, w tym: budynki (mieszkania samodzielne) – 1 szt. (dwulokalne), mieszkania w budynkach wielorodzinnych – 4 szt. Łączna powierzchnia użytkowa lokali wynosi 230,00 m². Gmina nie posiada lokali socjalnych. Stan techniczny lokali można uznać za dobry.

Ponadto Gmina w swoich zasobach posiada 4 lokale (kontenerowe) dla zabezpieczenia w sytuacjach kryzysowych (zgodnie z Zarządzeniem Kryzysowym), które zlokalizowane są w Janowcu Kościelnym i Safronce.

Zdjęcie 3 Lokale kontenerowe

Źródło: Urząd Gminy Janowiec Kościelny

Mieszkalnictwo w Gminie Janowiec Kościelny

Tabela przedstawia dane dotyczące mieszkań zlokalizowanych w Gminie Janowiec Kościelny w porównaniu do powiatu nidzickiego, województwa warmińsko-mazurskiego oraz kraju w latach 2018-2022.

Tabela 12 Mieszkania w Gminie Janowiec Kościelny w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Gmina Janowiec Kościelny	958	963	925	918	921
powiat nidzicki	10 847	10 982	10 877	10 940	11 025
województwo warmińsko-mazurskie	519 357	525 036	530 466	534 573	541 836
Polska	14 615 112	14 812 774	15 190 732	15 359 507	15 575 176

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 17.08.2023 r.)

Analiza danych dotyczących liczby mieszkań wykazała spadek wartości w Gminie Janowiec Kościelny, co jest niekorzystną sytuacją, ponieważ może świadczyć o zmniejszonym zainteresowaniu posiadaniem mieszkania w Gminie Janowiec Kościelny. W pozostałych badanych jednostkach nastąpił wzrost liczby mieszkań.

Kolejna tabela przedstawia dane na temat przeciętnej powierzchni użytkowej 1 mieszkania w Gminie Janowiec Kościelny w porównaniu do powiatu nidzickiego, województwa warmińsko-mazurskiego oraz kraju w latach 2018-2022.

Tabela 13 Powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w Gminie Janowiec Kościelny w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Gmina Janowiec Kościelny	82,0	82,5	83,2	83,7	83,8
powiat nidzicki	71,8	72,0	72,0	72,3	72,5
województwo warmińsko-mazurskie	68,7	68,9	69,2	69,4	69,6
Polska	74,2	74,4	74,9	75,1	75,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 17.08.2023 r.)

Analiza danych na temat powierzchni użytkowej mieszkań ukazała, że w Gminie Janowiec Kościelny przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania jest wyższa niż średnie dla powiatu, województwa i kraju, do czego przyczynić mogła się zarówno specyfika obszarów wiejskich, jak i trendy na rynku mieszkaniowym.

Bezpieczeństwo publiczne

Za kwestię bezpieczeństwa w Gminie Janowiec Kościelny odpowiadają ochotnicze straże pożarne oraz dzielnicowi.

Ochotnicze Straże Pożarne

Ochronę przeciwpożarową zapewniają trzy jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej zlokalizowane w Janowcu Kościelnym, Szczepkowie Borowym i Nowej Wsi Wielkiej. Jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Janowcu Kościelnym od dnia 30 kwietnia 1997 r. jest włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Zdjęcie 4 OSP Janowiec Kościelny

Źródło: Urząd Gminy Janowiec Kościelny

Tabela przedstawia dane na temat liczby miejscowych zagrożeń, według ich rodzaju, w latach 2018-2022 na terenie Gminy Janowiec Kościelny, w których brały udział jednostki OSP z terenu Gminy.

Tabela 14 Działalność jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
ogółem	38	29	49	47	77
silne wiatry	13	15	21	23	44
opady deszczu	3	0	18	2	2
w komunikacji	9	10	5	8	11
medyczne	6	4	5	6	9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 17.08.2023 r.)

W analizowanym okresie widoczny jest wzrost liczby zdarzeń, w których interwencję podejmowały jednostki OSP z Gminy Janowiec Kościelny. Największy udział stanowiły w nich zdarzenia spowodowane silnymi wiatrami.

Strażacy z Gminy Janowiec Kościelny zajmują się również ratownictwem medycznym. Ponadto Ochotnicza Straż Pożarna skupia aktywną społeczność lokalną poprzez organizację spotkań integrujących, zawodów pożarniczych, wpływa również na aktywizację i integrację środowiska.

Policja

W kwestii bezpieczeństwa społeczności lokalnej Gminy Janowiec Kościelny dużą rolę odgrywają również dzielnicowi podlegający pod Komendę Powiatową Policji w Nidzicy – obszar Gminy obsługuje jeden dzielnicowy.

Kultura i rekreacja

Samorządowe instytucje kultury

Samorządowy Ośrodek Kultury w Janowcu Kościelnym zajmuje się organizacją życia kulturalnego, sportowo-rekreacyjnego, organizacją wypoczynku dzieci i młodzieży szkolnej, zgodnie z zapotrzebowaniem i życzeniami miejscowego społeczeństwa.

Ośrodek stanowi instytucję kultury od 2004 roku – został przekształcony na mocy uchwały nr VI/69/2003 Rady Gminy Janowiec Kościelny z dnia 14 lipca 2003 r.

Do zadań ośrodka należą przede wszystkim:

- organizowanie różnorodnych form edukacji kulturalnej i wychowania przez sztukę,
- tworzenie warunków dla amatorskiego ruchu artystycznego, kół i klubów zainteresowań, sekcji, zespołów itp.
- organizacja spektakli, koncertów, wystaw, odczytów, imprez artystycznych, rozrywkowych i rekreacyjnych,
- prowadzenie działalności bibliotecznej i jej doskonalenie w celu zwiększenia zasięgu oddziaływania biblioteki.

W skład SOK-u wchodzi Ośrodek Kultury oraz Biblioteka.

W Sali Samorządowego Ośrodka Kultury odbywają się zajęcia taneczne dla dzieci, a także fitness dla dorosłych. Natomiast na orliku odbywają się zajęcia sportowe. Ponadto dzieci mogą korzystać z Sali gier i zabaw.

Biblioteka Publiczna zlokalizowana jest w Janowcu Kościelnym. Na dzień sporządzenia Diagnozy posiada w swoich zbiorach 5 277 woluminów (zgodnie z danymi GUS). Warto zaznaczyć, że księgozbiór biblioteki w ostatnich latach zmalał ponad dwukrotnie (na przełomie 2019 i 2020 r), co spowodowane było modernizacją zasobów.

Ponadto Biblioteka została podzielona na dwie części: czytelnię dla dorosłych z pięknymi cytatami na ścianach oraz część przeznaczoną dla dzieci i młodzieży, w której można podziwiać malowidła ściennie dostosowane tematycznie do konkretnego działu.

Zdjęcie 5 Biblioteka Publiczna w Janowcu Kościelnym

Źródło: Urząd Gminy Janowiec Kościelny

Biblioteka organizuje wypożyczanie do domu i udostępnianie na miejscu książek i czasopism. Ponadto od 2022 r. Biblioteka poszerzyła swoje działania o bibliotekę internetową z kodami dostępu do platformy LEGIMI i EMPIK GO oraz o możliwość skorzystania z systemu cyfrowej wypożyczalni ACADEMIKA. Pozwala to dotrzeć do młodszych czytelników i poprawi jakość oferowanych usług.

W 2021 r. Biblioteka za swoją działalność otrzymała tytuł Bibliotheca Bona 2020. Tytuł ten otrzymuje najlepsza biblioteka publiczna z regionu Warmii i Mazur.

Sport i rekreacja

Na terenie Gminy Janowiec Kościelny funkcjonuje 9 świetlic wiejskich, w miejscowościach: Stare Połcie, Nowa Wieś-Dmochy, Smolany-Żardawy, Szczepkowo Borowe, Zaborowo, Bielawy, Nowa Wieś Wielka, Safronka oraz Janowiec Kościelny.

Zdjęcie 6 Świetlica wiejska w Szczepkowie Borowym

Źródło: Urząd Gminy Janowiec Kościelny

Na dzień 31 grudnia 2022 r. w Gminie znajdowało się 16 placów zabaw/terenów rekreacyjnych, w miejscowościach: Napierki, Powierz, Safronka, Zabłocie Kanigowskie, Janowiec Kościelny, Kuce, Górowo-Trząski, Nowa Wieś-Dmochy, Połcie Młode, Smolany-Żardawy, Szczepkowo-Pawełki, Szczepkowo-Skrody, Szczepkowo-Zalesie, Zaborowo, Waśniewo-Grabowo, Jabłonowo-Maćkowięta. Ponadto w miejscowości Janowiec Kościelny istnieją dwie siłownie zewnętrzne oraz kompleks sportowy „Orlik”.

Zdjęcie 7 Kompleks sportowy „Orlik” w Janowcu Kościelnym

Źródło: Urząd Gminy Janowiec Kościelny

W miejscowości Kuce znajduje się boisko gminne wraz z zapleczem sanitarno-szatniowym, gdzie organizowane są imprezy plenerowe na szczeblu gminnym. W Kucach znajduje się także „Sołeckie centrum integracji”, które spełnia funkcję miejsca spotkań i aktywizacji mieszkańców sołectwa.

Zdjęcie 8 Boisko gminne w miejscowości Kuce

Źródło: Urząd Gminy Janowiec Kościelny

Obiekty zabytkowe

Gmina Janowiec Kościelny prowadzi Gminną Ewidencję Zabytków przyjętą na mocy Zarządzenia nr 57/2019 Wójta Gminy Janowiec Kościelny z dnia 8 sierpnia 2019 r. Zgodnie z nią w granicach Gminy zlokalizowanych jest łącznie 177 obiektów archeologicznych oraz 36 obiektów architektonicznych.

Ponadto na terenie Gminy znajduje się jeden zabytek nieruchomy – Kościół pw. św. Jana Chrzciciela w Janowcu Kościelnym – wpisany do wojewódzkiego rejestru zabytków nieruchomych, a także dwadzieścia zabytków archeologicznych wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków archeologicznych.

Zdjęcie 9 Kościół pw. św. Jana Chrzciciela w Janowcu Kościelnym

Źródło: Urząd Gminy Janowiec Kościelny

Dodatkowo w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków występuje szesnaście obiektów zlokalizowanych na terenie Gminy Janowiec Kościelny.

Organizacje pozarządowe

Wskaźnikiem określającym aktywność społeczności lokalnej jest między innymi liczba organizacji pozarządowych, a także poziom współpracy władz samorządowych ze wspomnianymi organizacjami.

W Gminie Janowiec Kościelny funkcjonują następujące organizacje pozarządowe:

- Ludowy Klub Sportowy "ORZEŁ",
- Stowarzyszenie Na Rzecz Ekorozwoju Wsi w Szczepkowie Borowym i "Trójmieście",
- Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Smolany -Żardawy "Pod Gajem",
- Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe BENE FIDE,
- OSP Janowiec Kościelny,
- OSP Szczepkowo Borowe,
- OSP Nowa Wieś Wielka,
- Koło Gospodyń Wiejskich Kuce.

Podstawowym dokumentem, który wyznacza cele, zasady i formy współpracy Gminy Janowiec Kościelny z organizacjami pozarządowymi jest corocznie aktualizowany i uchwalany przez Radę Gminy Roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Na moment sporządzania Diagnozy obowiązuje Program na 2023 rok przyjęty uchwałą nr XXXI/245/2022 Rady Gminy Janowiec Kościelny z dnia 30 listopada 2022 r.

Wybory samorządowe

O poziomie aktywności mieszkańców świadczy również udział w wyborach samorządowych i związany z nim wskaźnik frekwencji wyborczej. Informuje on o tym, jak dana społeczność lokalna jest zaangażowana w wybór władz lokalnych i regionalnych. W Polsce w ramach wyborów samorządowych dokonuje się wyłonienia członków następujących organów jednostek samorządu terytorialnego: sejmików województwa, rad powiatów, rad gmin oraz

jednoosobowych organów wykonawczych gmin – wójtów, burmistrzów, prezydentów miast.

Tabela przedstawia udział mieszkańców Gminy Janowiec Kościelny w wyborach samorządowych w 2018 r. w przypadku jednoosobowych organów wykonawczych gmin w odniesieniu do powiatu nidzickiego, województwa warmińsko-mazurskiego oraz całego kraju.

Tabela 15 Frekwencja wyborcza w Gminie Janowiec Kościelny w wyborach samorządowych w 2018 r. w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju – jednoosobowe organy wykonawcze gmin

	uprawnieni do głosowania	oddane głosy ogółem	frekwencja wyborcza
Gmina Janowiec Kościelny	2 604	1 702	65,36
powiat nidzicki	26 308	14 162	53,83
województwo warmińsko-mazurskie	1 124 389	579 704	51,56
Polska	30 115 896	16 534 085	54,90

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 06.08.2023 r.)

Analiza danych dotyczących frekwencji wyborczej w 2018 r. wykazała, że poziom aktywności mieszkańców Gminy Janowiec Kościelny był dużo wyższy niż na poziomie powiatu, województwa i kraju, co należy ocenić bardzo pozytywnie.

Finanse i administracja

Dochody

Dochodami gminy są dochody własne, subwencje ogólne oraz dotacje celowe z budżetu państwa. Istotne jest, że podstawę dochodów stanowiły środki własne, natomiast subwencje i dotacje były tylko uzupełnieniem budżetu.

Zgodnie z ustawą z 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego źródło dochodów własnych gminy stanowią przede wszystkim:

- wpływy z podatków – od nieruchomości, rolny, leśny, od środków transportowych, dochodowy od osób fizycznych (opłacany w formie karty podatkowej), od spadków i darowizn oraz od czynności cywilnoprawnych;

- wpływy z opłat – skarbowa, targowa, miejscowa, uzdrowiskowa, od posiadania psa, reklamowa, eksploatacyjna;
- dochody uzyskiwane przez gminne jednostki budżetowe oraz wpłaty od gminnych zakładów budżetowych;
- dochody z majątku gminy;
- spadki, zapisy i darowizny na rzecz gminy;
- dochody z kar pieniężnych i grzywien;
- odsetki od pożyczek udzielanych przez gminę;
- dotacje z budżetów innych jednostek samorządu terytorialnego.

Subwencja ogólna dla gmin składa się z części wyrównawczej, równoważącej, oświatowej i rozwojowej (inwestycyjnej). Część wyrównawcza przeznaczona jest dla gmin o niskim wskaźniku dochodów podatkowych na jednego mieszkańca oraz gmin o niskiej gęstości zaludnienia. Część równoważącą otrzymują gminy o wysokich wydatkach na dodatki mieszkaniowe w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Część oświatowa wypłacana jest na finansowanie zadań oświatowych przez gminę, poza zadaniami związanymi z dowozem uczniów oraz zapewnieniem kształcenia, wychowania i opieki uczniom w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych. Subwencja rozwojowa przysługuje gminom, których dochody z PIT i CIT w danym roku spadną poniżej ustalonego poziomu.

Dotacje celowe dla gmin są to środki przeznaczone na:

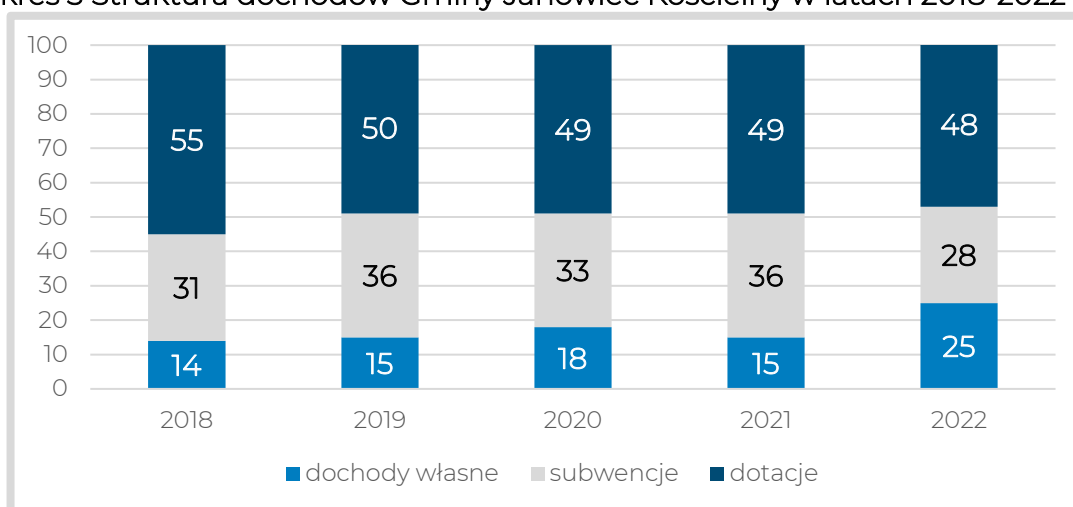
- zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami,
- zadania na mocy porozumień zawartych z organami administracji rządowej,
- usuwanie bezpośrednich zagrożeń dla bezpieczeństwa i porządku publicznego, skutków powodzi i osuwisk ziemnych oraz skutków innych klęsk żywiołowych,
- finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych,
- realizację zadań wynikających z umów międzynarodowych.

Ponadto gminy mogą otrzymać dotacje celowe na dofinansowanie zadań własnych, które będą związane z:

- inwestycjami w szkoły i placówki oświatowe,
- inicjatywami wspierającymi edukację na obszarach wiejskich,
- reformą oświaty,
- budową i remontami obiektów sportowych oraz rozwojem sportu.

Kolejny wykres przedstawia strukturę dochodów Gminy Janowiec Kościelny w podziale na dochody własne, dotacje celowe i subwencje w latach 2018-2021.

Wykres 3 Struktura dochodów Gminy Janowiec Kościelny w latach 2018-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 17.08.2023 r.)

Analiza danych dotyczących struktury dochodów Gminy Janowiec Kościelny wykazała, że w analizowanym okresie udział dochodów własnych był na niskim poziomie, jednakże warto podkreślić, że wartości wspomnianego wskaźnika uległy wzrostowi, a tym samym zmniejszył się odsetek dotacji i subwencji, co należy uznać za pozytywne zjawisko. Co istotne największy udział w każdym analizowanym roku stanowią dotacje.

Wydatki

Wydatki gminy stanowią kategorię finansową środków publicznych pozostających w dyspozycji jednostki samorządu terytorialnego celem realizacji zadań publicznych wynikających z przepisów prawa.

Kolejna tabela przedstawia strukturę wydatków według działów klasyfikacji budżetowej w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2018-2022.

Tabela 16 Wydatki według klasyfikacji budżetowej w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
ogółem	19 776 472,02	18 377 340,04	21 427 106,59	23 644 538,68	23 861 661,63
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	666 011,68	865 236,62	878 288,63	2 887 201,15	991 838,65
Dział 600 - Transport i łączność	3 488 751,18	541 704,47	1 354 744,57	274 009,90	191 028,15
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	24 413,62	26 414,28	335 827,82	1 157 245,98	1 248 754,24
Dział 710 - Działalność usługowa	0,00	0,00	0,00	0,00	56 524,00
Dział 750 - Administracja publiczna	1 880 557,92	1 779 759,26	2 853 633,65	2 137 768,76	2 976 376,92
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	85 531,61	46 287,97	42 799,42	656,00	660,00
Dział 752 - Obrona narodowa	1 992,77	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	88 999,62	75 918,04	69 028,24	77 282,90	179 342,53
Dział 757 - Obsługa długu publicznego	109 635,30	93 416,95	100 660,18	83 456,57	295 147,34

	2018	2019	2020	2021	2022
Dział 758 - Różne rozliczenia	4 766,59	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 801 - Oświata i wychowanie	4 694 501,46	5 338 664,85	5 059 371,62	6 041 451,78	6 096 453,80
Dział 851 - Ochrona zdrowia	35 849,03	35 067,75	36 797,07	105 041,66	65 448,62
Dział 852 - Pomoc społeczna	2 723 419,48	3 122 107,29	3 500 986,19	3 534 835,47	3 836 093,35
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,00	0,00	0,00	0,00	2 335 034,49
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	79 800,00	79 160,00	51 313,00	48 016,00	35 564,00
Dział 855 - Rodzina	5 205 929,75	5 373 995,65	6 036 471,63	6 082 553,14	4 131 100,01
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	321 184,03	587 568,46	672 164,33	464 801,35	859 205,23
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	204 971,39	295 132,52	316 940,72	603 331,82	418 819,23
Dział 926 - Kultura fizyczna	160 156,59	116 905,93	118 079,52	146 886,20	144 271,07

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 17.08.2023 r.)

Analiza danych na temat wydatków w Gminie Janowiec Kościelny ukazała początkowo spadek wartości wskaźnika w 2019 r, a następnie stały wzrost. Ta sama sytuacja zauważalna była w przypadku dochodów – wskaźniki te są od siebie zależne.

Największe wydatki w Gminie obejmują następujące działy: rodzina, oświata i wychowanie, pomoc społeczna oraz administracja publiczna. Warto zaznaczyć, że zróżnicowanie wydatków w poszczególnych działach związane jest z podejmowanymi przez władze samorządowe inwestycjach, a zatem są skorelowane z kierunkiem polityki rozwoju Gminy Janowiec Kościelny.

Sytuacja finansowa

W procesie analizy sytuacji finansowej Gminy Janowiec Kościelny istotne jest także przyjrzenie się podsumowaniu danego roku budżetowego, czyli dokonanie analizy danych na temat różnicy pomiędzy dochodami a wydatkami.

Następna tabela przedstawia, jak wskaźnik salda budżetowego Gminy Janowiec Kościelny prezentował się w latach 2018-2022.

Tabela 17 Sytuacja finansowa Gminy Janowiec Kościelny w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
dochody ogółem	20 394 692,24	18 492 698,57	20 290 363,92	24 310 912,44	25 825 088,35
wydatki ogółem	19 776 472,02	18 377 340,04	21 427 106,59	23 644 538,68	23 861 661,63
wynik budżetu	618 220,22	115 358,53	-1 136 742,67	666 373,76	1 963 426,72

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 17.08.2023 r.)

Analiza danych na temat budżetu Gminy Janowiec Kościelny wykazała, że sytuacja badanej jednostki poprawia się, jednakże należy zauważyć, że w 2020 r. zanotowano ujemne saldo migracji w Gminie, na co największy wpływ miał duży wzrost wartości wydatków między 2019 a 2020 rokiem.

Administracja

Urząd Gminy zlokalizowany jest w Janowcu Kościelnym, siedzibie Gminy. Działa on na podstawie ustawy o samorządzie gminnym oraz innych przepisów prawnych, które regulują zadania i kompetencje organów gminy.

Organizację oraz zasady funkcjonowania Urzędu określono w Regulaminie Organizacyjnym, którego obecne brzmienie zostało ustalone na mocy zarządzenia nr 82/2018 Wójta Gminy Janowiec Kościelny z dnia 24 sierpnia 2018 r. z późniejszymi zmianami.

Zdjęcie 10 Urząd Gminy Janowiec Kościelny

Źródło: Urząd Gminy Janowiec Kościelny

W skład Urzędu wchodzi następujące Referaty i stanowiska pracy:

- Wójt,
- Referat Organizacyjny,
- Referat Finansowo-Podatkowy,
- Referat Oświaty, Sportu i Rekreacji,
- Urząd Stanu Cywilnego,
- Referat Gospodarki Terenowej,
- Pełnomocnik Ochrony Informacji Niejawnych,
- Inspektor Ochrony Danych,
- Specjalista ds. bezpieczeństwa i higieny pracy,
- Obsługa prawna,
- Stanowiska pomocnicze i obsługi.

Analiza SWOT dla sfery społecznej

W celu zebrania i uporządkowania informacji oraz wniosków wynikających z diagnozy sytuacji społecznej Gminy Janowiec Kościelny konieczne jest dokonanie analizy SWOT.

Tabela przedstawia mocne i słabe strony Gminy oraz jej szanse i zagrożenia w wymiarze społecznym.

Tabela 18 Analiza SWOT dla sfery społecznej

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">▪ dodatnie saldo migracji w 2022 r.,▪ działalność Środowiskowego Domu Samopomocy w Janowcu Kościelnym,▪ funkcjonowanie Klubu Senior+,▪ funkcjonowanie 3 jednostek OSP▪ dobry stan techniczny lokali będących w zasobie mieszkaniowym Gminy,▪ funkcjonowanie 9 świetlic wiejskich,<ul style="list-style-type: none">▪ duża liczba zabytków,▪ bogactwo kulturowe,▪ współpraca z organizacjami pozarządowymi,▪ frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych w 2018 r. wyższa niż w powiecie, województwie i kraju,▪ dodatnie saldo budżetowe (z wyjątkiem 2020 r.)	<ul style="list-style-type: none">▪ spadek liczby mieszkańców,<ul style="list-style-type: none">▪ występowanie zjawiska starzenia się społeczeństwa,▪ ujemny przyrost naturalny (z wyjątkiem 2019 r.),▪ ujemne saldo migracji w latach 2018-2021,▪ brak placówki zapewniającej opiekę nad dziećmi do lat 3 na terenie Gminy,▪ spadek liczby mieszkań,▪ brak bazy turystycznej,▪ niski udział dochodów własnych w dochodach ogółem Gminy

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none">▪ możliwość pozyskania środków finansowych na realizację projektów	<ul style="list-style-type: none">▪ pogłębianie się negatywnych procesów demograficznych,<ul style="list-style-type: none">▪ następstwa pandemii koronawirusa,▪ postępowania procesu starzenia się społeczeństwa,▪ wzrost kosztów opieki zdrowotnej

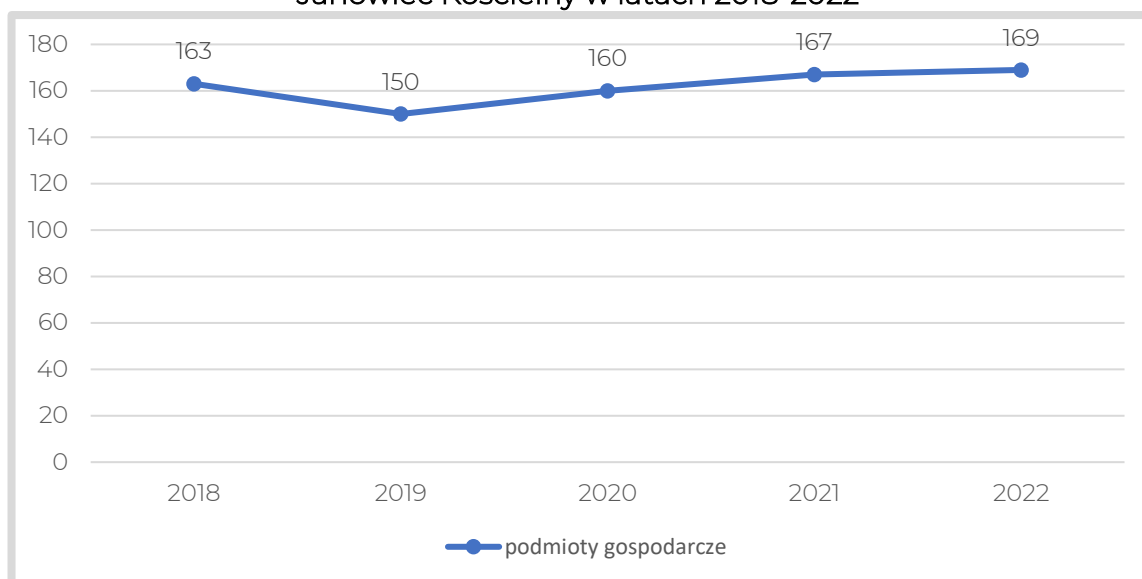
Źródło: opracowanie własne

Przedsiębiorczość

W ostatnich latach nastąpił systematyczny wzrost liczby przedsiębiorstw działających na obszarze Gminy Janowiec Kościelny, co jest pozytywnym zjawiskiem. W 2022 r. do rejestru REGON wpisanych było 169 podmiotów gospodarczych.

Wykres prezentuje dane na temat liczby podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2018-2022.

Wykres 4 Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2018-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 09.08.2023 r.)

Liczba nowych podmiotów gospodarczych na obszarze Gminy w 2022 r. w rejestrze REGON wynosiła 11. Z kolei działalność wyrejestrowało 4 przedsiębiorców.

Wskaźnikiem obrazującym sytuację gospodarczą w Gminie jest także podział przedsiębiorstw zgodnie z liczbą zatrudnionych na:

- mikroprzedsiębiorstwa – do 9 osób zatrudnionych,
- małe przedsiębiorstwa – między 10 a 49 osób zatrudnionych,
- średnie przedsiębiorstwa – między 50 a 249 osób zatrudnionych,
- duże przedsiębiorstwa – powyżej 250 osób zatrudnionych.

Tabela przedstawia dane dotyczące liczby podmiotów gospodarczych według klas wielkości zarejestrowanych w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2018-2022.

Tabela 19 Liczba podmiotów gospodarczych, według klas wielkości, zarejestrowanych w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
mikroprzedsiębiorstwa	160	147	157	163	165
małe przedsiębiorstwa	2	2	2	3	3
średnie przedsiębiorstwa	1	1	1	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 09.08.2023 r.)

Analiza danych na temat struktury przedsiębiorstw według klas wielkości wykazała, że w Gminie Janowiec Kościelny dominują mikroprzedsiębiorstwa, co jest często spotykanym zjawiskiem. Co istotne w badanym okresie ich liczba uległa wzrostowi. Zwiększeniu ulegał również liczba małych przedsiębiorstw (o 1 podmiot gospodarczy), natomiast liczba średnich przedsiębiorstw nie zmieniła się.

Kolejnym wskaźnikiem obrazującym strukturę podmiotów gospodarczych jest podział przedsiębiorstw zgodnie z tzw. Polską Klasyfikacją Działalności (PKD), która stanowi umownie przyjęty, hierarchicznie usystematyzowany podział działalności gospodarczych wykonywanych przez podmioty gospodarcze. Aktualnie obowiązująca PKD została wprowadzona na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z 2007 r.

Zgodnie ze wspomnianą klasyfikacją sekcje przedstawione w następnej tabeli dotyczą następujących działalności gospodarczych:

- sekcja A – rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo;
- sekcja B – górnictwo i wydobywanie;
- sekcja C – przetwórstwo przemysłowe;
- sekcja D – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych;
- sekcja E – dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami;
- sekcja F – budownictwo;

- sekcja G – handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych i motocykli;
- sekcja H – transport i gospodarka magazynowa;
- sekcja I – działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi;
- sekcja J – informacja i komunikacja;
- sekcja K – działalność finansowa i ubezpieczeniowa;
- sekcja L – działalność związana z obsługą rynku nieruchomości;
- sekcja M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna;
- sekcja N – działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca;
- sekcja O – administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenie społeczne;
- sekcja P – edukacja;
- sekcja Q – opieka zdrowotna i pomoc społeczna;
- sekcja R – działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją;
- sekcja S i T – pozostała działalność usługowa, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników oraz produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby.

W tabeli zaprezentowano podmioty gospodarcze według sekcji PKD 2007 zarejestrowane w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2018-2022.

Tabela 20 Liczba podmiotów gospodarczych według sekcji PKD 2007 w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Sekcja A	55	44	41	41	40
Sekcja C	17	15	16	16	15
Sekcja D	1	1	1	0	0
Sekcja E	1	1	1	1	1
Sekcja F	11	10	16	14	13
Sekcja G	26	26	28	27	29
Sekcja H	5	5	6	8	7

	2018	2019	2020	2021	2022
Sekcja I	1	1	3	5	7
Sekcja J	1	1	2	2	1
Sekcja K	3	4	4	5	4
Sekcja L	1	1	1	1	1
Sekcja M	5	5	5	5	7
Sekcja N	8	6	6	8	9
Sekcja O	5	5	5	5	5
Sekcja P	4	4	4	4	4
Sekcja Q	3	4	5	7	8
Sekcja R	5	5	5	5	5
Sekcje S i T	11	12	11	13	13

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 09.08.2023 r.)

Analiza danych dotyczących rodzaju działalności gospodarczej w Gminie wykazała, że największy udział mają podmioty z sekcji A, czyli rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo. Druga w kolejności jest sekcja G, czyli handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych i motocykli.

Rynek pracy

Rynek pracy na terenie Gminy Janowiec Kościelny kształtowany jest w większości przez sektor prywatny. W 2022 r. stanowił on 95,3% ogółu podmiotów gospodarki narodowej i był zdominowany przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (85,1% sektora prywatnego).

Z punktu widzenia aktywności ekonomicznej, ludność dzieli się na osoby pracujące, bezrobotnych zarejestrowanych oraz osoby bierne zawodowo.

Osoby pracujące

Pracującymi są osoby wykonujące pracę przynoszącą zarobek w formie wynagrodzenia za pracę bądź dochód. Do osób pracujących zalicza się m.in. osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy, osoby pracujące na własny rachunek, osoby wykonujące pracę nakładczą, agentów, członków spółdzielni rolniczej oraz duchownych.

Zgodnie z danymi GUS w 2022 r liczba osób pracujących wyniosła 1148 czego 59,06% stanowili mężczyźni (678 osoby), a 40,94% kobiety (470 osób). Wskazuje to na problem niskiej aktywności zawodowej kobiet.

Osoby bezrobotne

Kolejną z analizowanych grup są osoby bezrobotne. Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy bezrobotnym jest osoba:

- która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego,
- niezatrudniona i niewykonująca innej pracy zarobkowej,
- zdolna i gotowa o podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy,
- zarejestrowana we właściwym dla miejsca zameldowania Powiatowym Urzędzie Pracy,
- poszukująca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

Analizując dane dotyczące bezrobocia, bierze się pod uwagę podział bezrobocia na jawne (rejestrowane) oraz utajone (ukryte). Bezrobocie utajone dotyczy osób nieaktywnych zawodowo, ale przy tym nieobjętych ewidencją z powodu niezarejestrowania w powiatowych urzędach pracy. Natomiast bezrobocie jawne obejmuje osoby, które zgłosiły się do urzędów pracy i są zarejestrowane jako bezrobotne. Istotne jest, że wszelkie statystyki obejmują jedynie bezrobocie jawne, co oznacza, że nie oddają w pełni faktycznego stanu bezrobocia.

Tabela prezentuje dane na temat bezrobocia rejestrowanego w Gminie Janowiec Kościelny w porównaniu do powiatu nidzickiego, województwa warmińsko-mazurskiego oraz Polski w latach 2018-2022.

Tabela 21 Bezrobocie w Gminie Janowiec Kościelny w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
	osoby bezrobotne ogółem				
Gmina Janowiec Kościelny	56	59	55	39	48
powiat nidzicki	879	720	700	581	618
województwo warmińsko-mazurskie	53 141	45 731	51 475	42 567	41 069
Polska	968 888	866 374	1 046 432	895 203	812 301
	osoby bezrobotne - mężczyźni				
Gmina Janowiec Kościelny	25	25	19	13	20
powiat nidzicki	328	286	310	245	265
województwo warmińsko-mazurskie	22 447	19 222	23 040	18 548	18 528
Polska	426 246	386 959	484 826	413 268	375 892
	osoby bezrobotne - kobiety				
Gmina Janowiec Kościelny	31	34	36	26	28
powiat nidzicki	551	434	390	336	353
województwo warmińsko-mazurskie	30 694	26 509	28 435	24 019	22 541
Polska	542 642	479 415	561 606	481 935	436 409

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 18.08.2023 r.)

W analizowanym okresie zmniejszyła się liczba osób bezrobotnych w Gminie Janowiec Kościelny. Spadek liczby osób bezrobotnych ogółem zauważalny jest również na poziomie powiatu, województwa i kraju.

Co istotne w całym okresie badawczym w Gminie Janowiec większy udział liczbie bezrobotnych mają kobiety – w 2022 r. wartość ta osiągnęła poziom 58,33%.

Sytuacja ta może mieć związek z często niższymi kwalifikacjami zawodowymi kobiet, jak również brakiem aktywizacji zawodowej czy pełnieniem innych funkcji społecznych, na przykład wychowanie dzieci.

Problem bezrobocia na obszarze Gminy pogłębia występująca sytuacja bezrobocia o charakterze długotrwałym. Osoby długotrwanie bezrobotne to osoby pozostające bez pracy przez okres dłuższy niż 12 miesięcy w ciągu ostatnich dwóch lat. W 2022 r. stanowiły one 29,17% ogólnej liczby bezrobotnych zarejestrowanych na obszarze Gminy. Im bardziej przedłuża się okres długotrwałego bezrobocia, tym trudniejszy jest powrót i adaptacja do wymagań rynku pracy. Szczegółowe dane na temat udział osób długotrwanie bezrobotnych w ogólnej liczbie osób bezrobotnych w Gminie Janowiec Kościelny w porównaniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2018-2022 zostały przedstawione w kolejnej tabeli.

Tabela 22 Udział osób długotrwanie bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych w Gminie Janowiec Kościelny w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Gmina Janowiec Kościelny	35,71%	30,51%	29,09%	35,90%	29,17%
powiat nidzicki	41,87%	40,56%	40,43%	40,96%	35,28%
województw warmińsko-mazurskie	52,44%	49,07%	49,52%	53,43%	47,82%
Polska	52,35%	49,91%	49,29%	56,57%	51,67%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 18.08.2023 r.)

Potencjał gospodarczy

Potencjał gospodarczy determinowany jest przez wiele czynników o charakterze demograficznym, społecznym i ekonomicznym. Szansę na rozwój stwarza zarówno wykorzystanie położenia czy podejmowanie współpracy z innymi gminami, na przykład poprzez członkostwo w stowarzyszeniach czy związkach międzygminnych.

Gmina Janowiec Kościelny należy do:

- Związek Gmin Warmińsko-Mazurskich,
- Ekologiczny Związek Gmin „Działdowszczyzna”.

Związek Gmin Warmińsko-Mazurskich

Związek Gmin Warmińsko-Mazurskich jest związkiem międzygminnym, powołanym przez Rady Gmin położonych w historycznych granicach Warmii i Mazur, zrzeszającym 60 gmin, w tym Janowiec Kościelny. Związek stanowi forum do wymiany doświadczeń w zakresie wykonywanych zadań własnych i zleconych gmin.

Ekologiczny Związek Gmin „Działdowszczyzna

Ekologiczny Związek Gmin „Działdowszczyzna” został powołany w 1997 r. Członkami Związku są gminy powiatu działdowskiego, nidzickiego i części iławskiego oraz nowomiejskiego. Aktualnie należą do nich: gmina miejska Działdowo, gmina miejsko-wiejska Lidzbark, gmina miejska Lubawa, gmina miejsko-wiejska Nidzica oraz gminy wiejskie: Działdowo, Iłowo-Osada, Płońnica, Rybno, Kozłowo, Janowiec Kościelny, Janowo, Grodziczno. Związek realizuje działania w zakresie ekologii i ochrony środowiska przy wykorzystaniu środków własnych i pozyskanych funduszy zewnętrznych.

Potencjał inwestycyjny Gminy

Jednym z kluczowych czynników wpływających zarówno na sytuację bieżącą gmin, jak i ich możliwości inwestycyjne są dochody, w tym w szczególności dochody własne. Umożliwiają one przede wszystkim przyspieszenie rozwoju, a także podwyższenie jakości i standardu zadań dotychczas realizowanych.

Tabela przedstawia dochody własne wraz z informacją na temat ich udziału w dochodach ogółem w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2018-2022.

Tabela 23 Dochody własne Gminy Janowiec Kościelny w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
dochody ogółem	20 394 692,24	18 492 698,57	20 290 363,92	24 310 912,44	25 825 088,35
dochody własne	2 903 590,25	2 730 639,67	3 615 678,70	3 649 159,26	6 345 955,74
udział dochodów własnych w dochodach ogółem	14,24%	14,77%	17,82%	15,01%	24,57%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 18.08.2023 r.)

W analizowanym okresie zwiększył się udział dochodów własnych w dochodach ogółem w Gminie Janowiec Kościelny. Należy zaznaczyć, że są one na dość niskim poziomie.

O potencjale gospodarczym świadczy także tzw. wskaźnik inwestycyjny, czyli udział wydatków inwestycyjnych w ogólnych wydatkach gminy. Następną tabelą prezentuje dane na temat wysokości wydatków inwestycyjnych, a także wskaźnika inwestycyjnego.

Tabela 24 Wydatki inwestycyjne i wskaźnik inwestycyjny w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
wydatki ogółem	19 776 472,02	18 377 340,04	21 427 106,59	23 644 538,68	23 861 661,63
wydatki majątkowe inwestycyjne	3 221 175,15	1 008 201,91	2 633 670,72	3 869 653,48	2 041 992,02
udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem	16,29%	5,49%	12,29%	16,37%	8,56%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 18.08.2023 r.)

Analiza danych dotyczących wydatków inwestycyjnych wykazała wahania w tym zakresie, początkowo Gmina Janowiec Kościelny w 2019 r. zanotowała spadek, a następnie do 2021 r. wartości środków przeznaczanych na inwestycje wzrastała, następnie w 2022 r. ponownie wydatki inwestycyjne zmniejszyły się. Co istotne sam wskaźnik inwestycyjny jest na dosyć niskim poziomie. Wpływ na ograniczenie inwestycji mogła mieć również pandemia koronawirusa, a także opóźnienia wejścia w życie nowej perspektywy finansowej UE na lata 2021-2027.

Analiza SWOT dla sfery gospodarczej

W celu zebrania i uporządkowania informacji oraz wniosków wynikających z diagnozy sytuacji gospodarczej Gminy Janowiec Kościelny konieczne jest dokonanie analizy SWOT.

Tabela przedstawia mocne i słabe strony Gminy oraz jej szanse i zagrożenia w wymiarze gospodarczym.

Tabela 25 Analiza SWOT dla sfery gospodarczej

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ wzrost liczby przedsiębiorstw, <ul style="list-style-type: none"> ▪ spadek liczby osób bezrobotnych, ▪ spadek udziału osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie osób bezrobotnych, ▪ członkostwo w stowarzyszeniach i związkach międzygminnych, ▪ wzrost udziału dochodów własnych w dochodach ogółem Gminy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ brak dużych przedsiębiorstw dających możliwość łatwiejszego znalezienia pracy oraz przynoszących dochody podatkowe, <ul style="list-style-type: none"> ▪ niszy odsetek kobiet pracujących na terenie Gminy w odniesieniu do mężczyzn, ▪ niski udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem Gminy
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ możliwość pozyskania środków finansowych na realizację projektów, <ul style="list-style-type: none"> ▪ członkostwo w stowarzyszeniach i związkach międzygminnych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ gospodarcze następstwa pandemii koronawirusa, ▪ skutki wojny na Ukrainie, ▪ postępująca wysoka inflacja

Źródło: opracowanie własne

Sfera przestrzenna

Położenie administracyjne

Gmina Janowiec Kościelny jest gminą wiejską, położoną na południu województwa warmińsko-mazurskiego, na południowym wschodzie powiatu nidzickiego.

Sąsiaduje z sześcioma następującymi jednostkami samorządu terytorialnego:

- od południowego wschodu z gminą Dzierzgowo (woj. mazowieckie),
- od południowego zachodu z gminą Łowo-Osada,
- od wschodu z gminą Janowo,
- od zachodu z gminą Kozłowo,
- od północy z gminą Nidzica,
- od południa z gminą Wieczfnia Kościelna (woj. Mazowieckie).

Kolejne mapy przedstawiają położenie Gminy Janowiec Kościelny w powiecie nidzickim oraz województwie warmińsko-mazurskim.

Rysunek 1 Położenie Gminy Janowiec Kościelny na mapie województwa warmińsko-mazurskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://gminy.pl/województwa/14.html>

Rysunek 2 Położenie Gminy Janowiec Kościelny na mapie powiatu nidzickiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://gminy.pl/powiaty/314.html>

Gmina Janowiec Kościelny pod względem osadniczym obejmuje łącznie 53 miejscowości, które wchodzi w skład 30 sołectw. Są to następujące jednostki pomocnicze: Bielawy, Borowe, Bukowiec, Cygany, Gołębie, Gwoździe, Iwany, Jabłonowo, Janowiec Kościelny, Jastrząbki, Kołaki, Krusze, Kuce, Leśniki, Napierki, Nowa Wieś Dmochy, Nowa Wieś Wielka, Pawełki, Piotrkowo, Pokrzywnica Wielka, Połcie Młode, Połcie Stare, Powierz, Safronka, Smolany, Szczepkowo-Zalesie, Trząski, Waśniewo, Zabłocie, Zaborowo.

Ład przestrzenny

Zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym jednym z zadań własnych gminy jest ład przestrzenny. Jego realizacja jest oparta przede wszystkim na uchwaleniu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a także wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Na moment sporządzenia Diagnozy w Gminie Janowiec Kościelny obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Janowiec Kościelny, przyjęte uchwałą nr XXI/178/2021 Rady Gminy Janowiec Kościelny z dnia 26 lipca 2021 r.

Z kolei miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na dzień sporządzenia Diagnozy są 4. Obejmują one obszar 849 ha, co stanowi 6% powierzchni Gminy.

W przypadku, gdy dla określonego terenu nie uchwalono miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, przedsięwzięcia są realizowane w drodze ustalenia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu. W 2022 r. wydano łącznie 33 decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz 2 decyzje o lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Infrastruktura techniczna

Infrastruktura drogowa

Przez zachodnią część Gminy Janowiec Kościelny przebiega niewielki fragment drogi ekspresowej S7 (o długości 6,6 km), która łączy Gminę z miastem wojewódzkim, czyli Olsztynem. Węzły drogi krajowej zlokalizowane są w Napierkach oraz Powierżu.

Na koniec 2022 r. własnością Gminy było 81,20 km dróg gminnych, z czego 13,500 km o nawierzchni bitumicznej, pozostałe 67,700 km to drogi gruntowe.

W tabeli przedstawiono dane na temat dróg gminnych w granicach Gminy Janowiec Kościelny.

Tabela 26 Drogi gminne w granicach Gminy Janowiec Kościelny

Lp.	Numer drogi gminnej	Przebieg drogi/ulica	Stan techniczny
1	191001 N	gr. gm. - Napierki	Gruntowa, wymaga remontu
2	191002 N	dr. kraj. nr 7 - Napierki	Asfaltowa, w części wymaga remontu
3	191003 N	gr. gm. - dr. kraj. nr 7 (Napierki)	Gruntowa, wymaga remontu
4	191004 N	Napierki - gr. wojew. (Bonisław)	Gruntowa, wymaga remontu
5	191005 N	dr. pow. nr 1560N - Gniadki - dr. pow. nr 1558N (Wiłunie), obręb Zabłocie Kanigowskie dz. 94, obręb Gniadki dz. 65, 62/2, 66, 60, obręb Safronka dz. 110, obręb Wiłunie dz. 22, 20/2, 31	Gruntowa, wymaga remontu
6	191006 N	gr. gm. - Zabłocie Kanigowskie	Gruntowa, wymaga remontu
7	191007 N	dr. pow. nr 1558 N - dr. pow. nr 1560 N	Gruntowa, wymaga remontu
8	191008 N	dr. pow. nr 1560 N (Janowiec Szlachecki) - Janowiec Leśniki - dr. pow. nr 1613 N (Miecznikowo Kołaki)	Gruntowa, wymaga remontu

Lp.	Numer drogi gminnej	Przebieg drogi/ulica	Stan techniczny
9	191009 N	dr. pow. nr 1613N (Miecznikowo Gołębie) - dr. pow. nr 1558N (Safronka), obręb Gołębie dz. nr 15/2, 2/5, obręb Safronka dz.109/1, 108	Gruntowa, wymaga remontu
10	191010 N	Jabłonowo Dyby - gr. wojew. (Bonisław)	Gruntowa, wymaga remontu
11	191011 N	Jabłonowo Adamy - gr. wojew. (Bonisław)	Gruntowa, wymaga remontu
12	191012 N	Miecznikowo Siwe - Miecznikowo Cygany - Miecznikowo Sowy - Żabino Gąsiory - Bielawy	Gruntowa, wymaga remontu
13	191013 N	dr. pow. nr 1562 N (Jabłonowo Dyby) - dr. gm. nr 191012 N (Żabino Gąsiory)	Gruntowa, wymaga remontu
14	191014 N	Jabłonowo Dyby - dr. gm. nr 191012 N (Bielawy)	Gruntowa, wymaga remontu
15	191015 N	dr. pow. nr 1613 N (Bielawy) - gr. wojew. (Załęże)	Gruntowa, wymaga remontu
16	191016 N	Janowiec Jastrząbki - Janowiec Kościelny	Asfaltowa, stan dobry

Lp.	Numer drogi gminnej	Przebieg drogi/ulica	Stan techniczny
17	191017 N	Janowiec Zdzięty - dr. gm. nr 191016 N	Gruntowa, wymaga remontu
18	191018 N	dr. pow. nr 1615 N - Szypułki Zaskórki	Gruntowa, wymaga remontu
19	191019 N	Leśniewo Wielkie - dr. gm. nr 191020 N	Gruntowa, wymaga remontu
20	191020 N	dr. pow. nr 1613 N (Krajewo) - Szypułki - Zaskórki - dr. pow. nr 1613 N (Pokrzywnica Kuce)	Gruntowa, wymaga remontu
21	191021 N	dr. pow. nr 1613 N (Krajewo) - dr. pow. nr 1617 N (Smolany Żardawy)	Gruntowa, wymaga remontu
22	191022 N	dr. pow. nr 1613 N - dr. pow. nr 1617 N (Połcie Młode)	Gruntowa, wymaga remontu
23	191023 N	gr. gm. (Grabowo) - Smolany Żardawy	Gruntowa, wymaga remontu
24	191024 N	Smolany Żardawy - dr. pow. nr 1617 N	Gruntowa, wymaga remontu

Lp.	Numer drogi gminnej	Przebieg drogi/ulica	Stan techniczny
25	191025 N	Smolany Żardawy - Szczepkowo Borowe	Asfaltowa, wymaga remontu
26	191026 N	dr. pow. nr 1621 N - Krajewo Kawęczyno - Szczepkowo Zalesie	Gruntowa, wymaga remontu
27	191027 N	Janowiec Kościelny - Szczepkowo Iwany - Krajewo - Kawęczyno - Szczepkowo Skrody, Janowiec Kościelny dz. 222, Pokrzywnica dz. 191, 192, Kuce dz. 61/1, 55/1, obręb Szczepkowo Borowe dz. 116/1, 108/1, obręb Szczepkowo Zalesie dz. 372/1, obręb Iwany dz.194/6, 291/1, 291/2, 194/3,189	Częściowo asfaltowa, wymaga remontu, częściowo gruntowa, wymaga remontu
28	191028 N	dr. pow. nr 1613N (Miecznikowo Kołaki) - dr. pow. nr 1560N (Pokrzywnica Wielka), obręb Kołaki dz. 71, obręb Pokrzywnica dz. 183, 214	Gruntowa, wymaga remontu
29	191029 N	Janowiec Kościelny - dr. pow. nr 1562 N (Piotrkowo)	Gruntowa, wymaga remontu
30	191030 N	dr. pow. nr 1613 N (Miecznikowo Kołaki) - Miecznikowo Cygany - dr. pow. nr 1562 N (Jabłonowo Dyby)	Asfaltowa, wymaga remontu
31	191031 N	dr. gm. nr 191012 N (Żabino Gąsiory) - Piotrkowo - Waśniewo Gwoździe - dr. pow. nr 1619 N	Gruntowa, wymaga remontu
32	191032 N	gr. gm. (Zagrzewo) - dr. pow. nr 1615 N (Janowiec Jastrzębki)	Gruntowa, wymaga remontu

Lp.	Numer drogi gminnej	Przebieg drogi/ulica	Stan techniczny
33	191033 N	dr. pow. nr 1562 N (Piotrkowo) - dr. pow. nr 1562 N (Bukowiec Wielki kol.)	Gruntowa, wymaga remontu
34	191034 N	Szczepkowo Sołdany (wieś)	Gruntowa, wymaga remontu
35	191035 N	Bielawy - Waśniewo Grabowo	Gruntowa, wymaga remontu
36	191036 N	dr. pow. nr 1613 N - gr. wojew. (Łęg)	Gruntowa, wymaga remontu
37	191037 N	dr. pow. nr 1619 N (Nowa Wieś Wielka) - gr. wojew. (Łęg)	Gruntowa, wymaga remontu
38	191038 N	dr. pow. nr 1625 N (Krusze) - gr. wojew. (Grzebsk)	Gruntowa, wymaga remontu
39	191039 N	dr. pow. nr 1625 N - Kownatki Fałęcino	Gruntowa, wymaga remontu
40	191040 N	gr. gm. (Grabowo) - Nowa Wieś Dmochy	Gruntowa, wymaga remontu

Lp.	Numer drogi gminnej	Przebieg drogi/ulica	Stan techniczny
41	191041 N	droga w miejscowości Nowa Wieś Wielka (dz. nr 182)	Asfaltowa, stan dobry
42	191042 N	Janowiec Kościelny, droga oznaczona w ewidencji gruntów obręb Janowiec Kościelny nr działki 291, 293, 295, 297, 300 i 287 oraz drogi w ewidencji gruntów obręb Janowiec Kościelny nr działek 290, 178/9, obręb Kuce nr działek 16/3 i 46/3	Asfaltowa, stan dobry
43	191043 N	drogi w miejscowości Szczepkowo Borowe oznaczone w ewidencji gruntów obręb Szczepkowo Borowe nr działek 413, 261/1, 267/2, 257/2, 258/2	Gruntowa, wymaga remontu
44	191044 N	droga w miejscowości Piotrkowo - działki oznaczone w ewidencji gruntów obręb Piotrkowo nr 93, 94/1, 94/2	
45	191045 N	dr. pow. nr 1997 N (Powierz) - gr. gm, droga w miejscowości Powierz - działka oznaczona w ewidencji gruntów obręb Powierz nr 112	Gruntowa, wymaga remontu
46	191046 N	dr. pow. nr 1617N - gr. gm. (Zawady), droga w miejscowości Smolany Żardawy - działka oznaczona w ewidencji gruntów obręb Smolany Żardawy nr 282/1	Gruntowa, wymaga remontu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych gminnych

Sieci dróg na terenie Gminy Janowiec Kościelny uzupełniają drogi powiatowe o długości 89,5 km.

Gospodarka wodno-ściekowa

Od 1 stycznia 2024 r. zadania gminy w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków wykonuje Urząd Gminy Janowiec Kościelny.

Zaopatrzenie w wodę odbywa się z 6 stacji uzdatniania wody znajdujących się w miejscowościach: Kuce, Szczepkowo-Iwany, Bielawach, Safronka, Powierz, Napierki oraz 1 hydroforni w miejscowości Jabłonowo-Dyby, gdzie woda dostarczana jest w stanie pierwotnym (bez uzdatniania).

Zgodnie z danymi GUS, długość czynnej sieci wodociągowej w 2022 r. wynosiła 87,7 km i są do niej podłączone 888 przyłącza.

Tabela przedstawia stan infrastruktury wodociągowej zlokalizowanej na terenie Gminy Janowiec Kościelny w porównaniu do powiatu nidzickiego, województwa warmińsko-mazurskiego oraz całego kraju w latach 2018-2022.

Tabela 27 Infrastruktura wodociągowa w Gminie Janowiec Kościelny w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Gmina Janowiec Kościelny	98,1	98,2	98,1	98,1	98,1
powiat nidzicki	90,7	90,7	90,8	90,9	91,0
województwo warmińsko-mazurskie	94,9	95,0	95,1	95,2	95,3
Polska	92,0	92,2	92,2	92,4	92,5

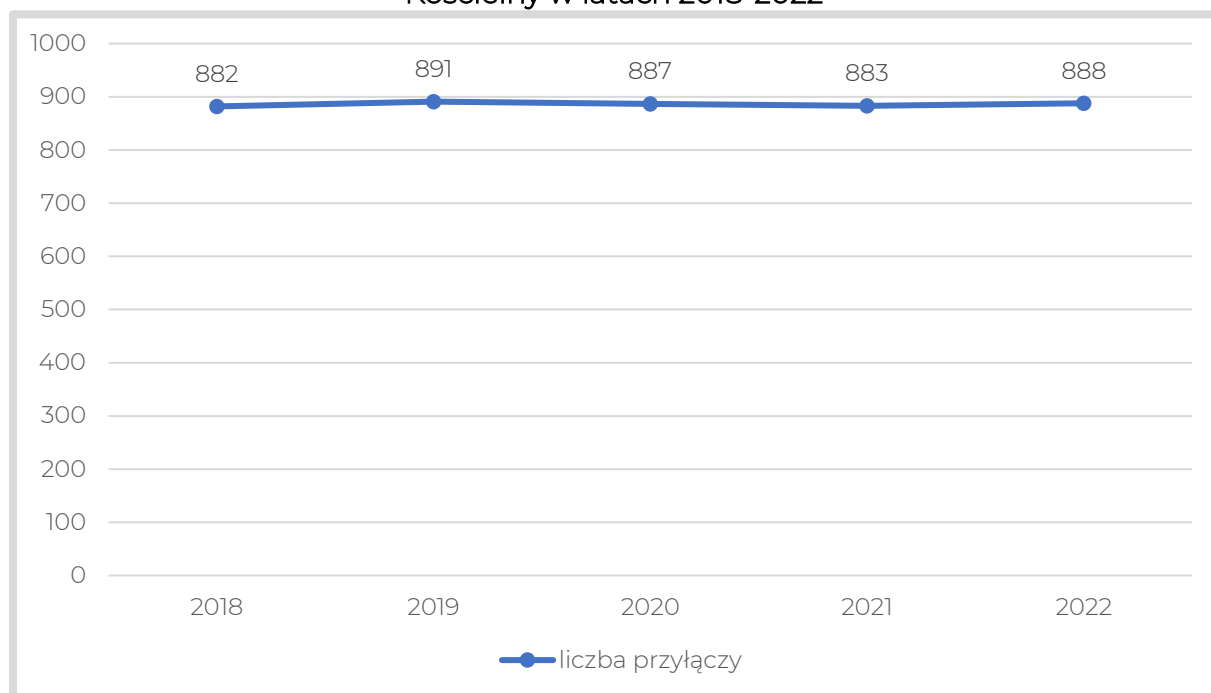
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 28.11.2023 r.)

Analiza danych dotyczących odsetka korzystających z instalacji wodociągowej w Gminie Janowiec Kościelny wykazała, że Gmina jest zwodociągowana w 98,1% i wskaźnik ten jest wyższy niż w powiecie, województwie i kraju.

Ze względu na niewielki wzrost wskazanych wartości (zaledwie 0,1%) konieczne jest przyjrzenie się kolejnym danym odnośnie do infrastruktury wodociągowej.

Na wykresie przedstawiono dane na temat liczby przyłączy wodociągowych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego mieszkania zlokalizowanych na terenie Gminy w latach 2018-2022.

Wykres 5 Liczba przyłączy wodociągowych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego mieszkania na terenie Gminy Janowiec Kościelny w latach 2018-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 21.08.2023 r.)

Analiza danych dotyczących liczby przyłączy wodociągowych wykazała wzrost wartości w badanym okresie, co można uznać za pozytywny aspekt.

Odbiór ścieków odbywa się za pomocą dwóch biologicznych oczyszczalni ścieków w miejscowościach Kuce i Safronka. Na terenie oczyszczalni w Kucach istnieje punkt zlewny ścieków dowożonych, odbieranych od mieszkańców nie przyłączonych do sieci kanalizacyjnej. Oczyszczalnia ścieków w Kucach odbiera ścieki za pomocą sieci kanalizacji grawitacyjnej i tłocznej, na której znajdują się 2 przepompownie ścieków w miejscowości Janowiec Kościelny i 1 przepompownia w Kucach. Oczyszczalnia ścieków w Safronce odbiera ścieki z miejscowości Safronka za pomocą sieci kanalizacji grawitacyjnej i tłocznej z jedną przepompownią.

Co istotne oczyszczone ścieki z oczyszczalni w Kucach i Safronce odprowadzane są na podstawie decyzji o pozwoleniach wodnoprawnych do rowów.

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, długość czynnej sieci kanalizacyjnej w 2022 r. wynosiła 11,0 km i jest do niej podłączone 126 przyłączy.

Tabela przedstawia stan infrastruktury kanalizacyjnej zlokalizowanej na terenie Gminy Janowiec Kościelny w porównaniu do powiatu nidzickiego, województwa warmińsko-mazurskiego oraz całego kraju w latach 2018-2022.

Tabela 28 Infrastruktura kanalizacyjna w Gminie Janowiec Kościelny w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2018-2022

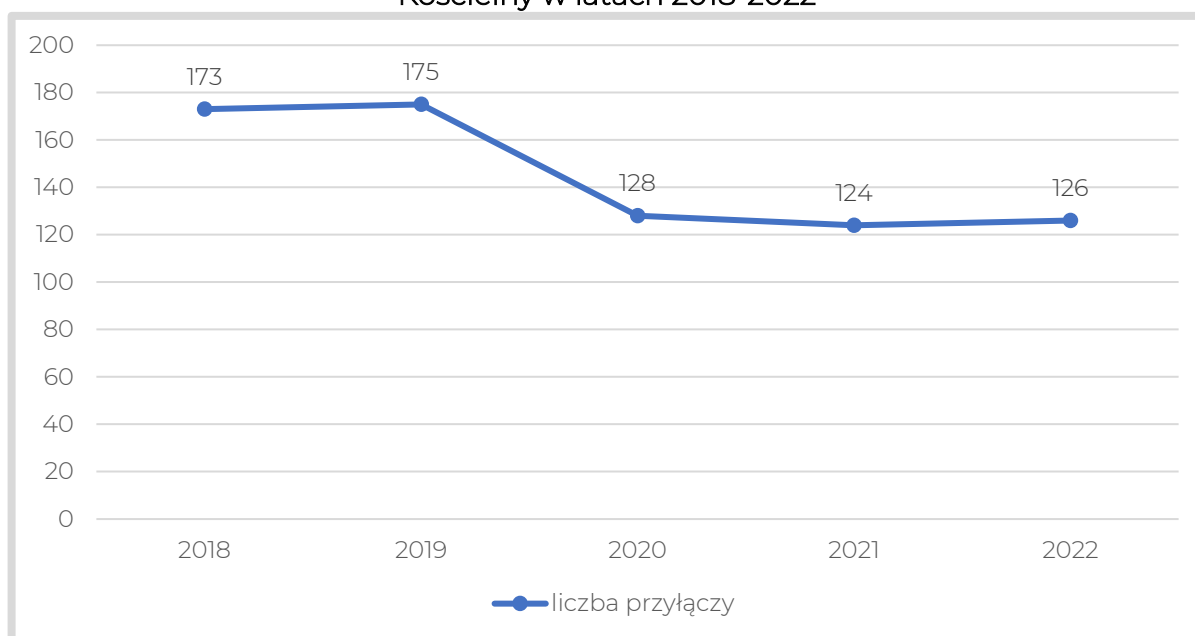
	2018	2019	2020	2021	2022
Gmina Janowiec Kościelny	19,5	19,7	15,1	14,8	15,0
powiat nidzicki	62,6	62,5	62,4	62,8	62,9
województwo warmińsko-mazurskie	74,4	74,6	75,2	75,4	75,6
Polska	70,8	71,2	71,6	71,9	72,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 28.11.2023 r.)

Analiza danych na temat sieci kanalizacji sanitarnej wykazała, że Gmina Janowiec Kościelny jest skanalizowana w 15%. Wartość ta jest niższa niż powiecie, województwie i kraju.

Analizie poddano również dane dotyczące liczby przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego mieszkania, co przedstawiono na kolejnym wykresie.

Wykres 6 Liczba przyłączy kanalizacyjnych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego mieszkania na terenie Gminy Janowiec Kościelny w latach 2018-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 21.08.2023 r.)

Analiza danych dotyczących liczby przyłączy kanalizacyjnych wykazała spadek wartości w badanym okresie, w tym w szczególności w 2020 r., gdzie zmieniono sposób liczenia danych dostarczanych do GUS.

W części Gminy niepodłączonej do sieci kanalizacyjnej, podstawową infrastrukturę techniczną w zakresie gospodarki ściekowej stanowią przydomowe oczyszczalnie ścieków i zbiorniki bezodpływowe.

Tabela przedstawia liczbę zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarze Gminy Janowiec Kościelny w latach 2018-2022.

Tabela 29 Liczba zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków zlokalizowanych na terenie Gminy Janowiec Kościelny w latach 2018-2022.

	2018	2019	2020	2021	2022
zbiorniki bezodpływowe	569	570	572	572	572
oczyszczalnie przydomowe	10	12	12	12	12

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS (dostęp: 28.11.2023 r.)

Analiza danych dotyczących nieczystości ciekłych wykazała wzrost ich liczby zarówno w przypadku zbiorników bezodpływowych, jak i oczyszczalni przydomowych.

Infrastruktura gazowa

Na terenie Gminy Janowiec Kościelny występuje sieć gazowa wysokiego ciśnienia stal DN 400 wybudowana w 1996 r. o maksymalnym ciśnieniu roboczym 5,5 MPa oraz DN 200 wybudowana w 1972 r. o maksymalnym ciśnieniu roboczym 5,0 MPa.

Infrastruktura elektroenergetyczna

Teren Gminy Janowiec jest w 100% zelektryfikowany. Przez teren Gminy przebiega linia wysokiego napięcia 110 kV Nidzica – Mława. Zasilenie odbiorców w energię elektryczną odbywa się 2-ma liniami przesyłowymi średniego napięcia 15kV:

- linia SN 15kV Nidzica – Kadyki,
- linia SN 15 kV Nidzica – Janowo – Muszaki.

Gospodarowanie odpadami

Z terenu gminy Janowiec Kościelny odpady komunalne odbierane są z gospodarstw domowych oraz terenów niezamieszkałych, a wytwarzających odpady.

W 2022 r. z obszaru Gminy Janowiec Kościelny zebrano następujące ilości odpadów:

- Tworzywa sztuczne – 66,3 Mg;
- Papier i tektura – 26,1 Mg;
- Szkło – 80,5 Mg;
- Metale – 7,3 Mg;
- Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny (popiół) – 138,9 Mg;
- Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne – 2,9 Mg;
- Odpady wielkogabarytowe – 15,9 Mg;
- Opakowania wielomateriałowe – 1,7 MG;
- Odpady ulegające biodegradacji – 40,0 Mg.

Łącznie zebrano 379,6 Mg odpadów.

Zgodnie art. 3b ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy są obowiązane osiągnąć poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych – w 2022 r. powinien osiągnąć wysokość co najmniej 25% - w Gminie Janowiec Kościelny poziom recyklingu wyniósł 25,67%.

Środowisko naturalne

Położenie geograficzne

Według podziału regionalnego Polski J. Kondrackiego, obszar Gminy Janowiec Kościelny znajduje się na Niżu Środkowoeuropejskim, na granicy dwóch podprovincji: Niziny Północnomazowieckiej i Pojezierza Środkowo-Bałtyckiego. Gmina obejmuje dwa mezoregiony: Garb Lubawski na północy oraz Wzniesienia Mławskie na południu.

Formy ochrony przyrody

Zgodnie z centralnym rejestrem form ochrony przyrody na terenie Gminy Janowiec Kościelny zlokalizowany jest jedynie Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Orzyc.

Ustalenia dotyczące ochrony czynnej ekosystemów leśnych i nieleśnych w tym zakazy i nakazy obowiązujące dla OChK Doliny Rzeki Orzyc zostały przyjęte Rozporządzeniem Nr 146 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Orzyc.

Korytarze ekologiczne

Na obszarze Gminy Janowiec Kościelny znajduje się Korytarz Ekologiczny Puszcza Ramucko-Napiwodzka, który biegnie południkowo po wschodniej granicy Gminy.

Wody powierzchniowe i podziemne

Zgodnie z obowiązującą II aktualizacją Planu Gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, na terenie Gminy Janowiec Kościelny zlokalizowane są częściowo jednolite części wód powierzchniowych rzecznych:

- RW2000102658139 Orzyc do Tamki,
- RW20001626819 Wkra do Szkotówki,
- RW200011265899 Orzyc od Tamki do ujścia,
- RW2000102658169 Dąbrówka,
- RW2000102658172 Janówka,
- RW2000102658189 Borowianka,
- RW200010265829 Struga Zawadzka.

Ponadto Gmina znajduje się na obszarze następujących jednolitych części wód podziemnych:

- GW200050,
- GW200049.

Tabela przedstawia charakterystykę Jednolitych Części Wód zlokalizowanych w granicach Gminy Janowiec Kościelny.

Tabela 30 Charakterystyka JCWP zlokalizowanych w granicach Gminy Janowiec Kościelny

Kod i nazwa JCWP	Status	Stan (ogólny)	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Przypisane cele środowiskowe
RW2000102658139 Orzyc do Tamki	NAT - naturalna część wód	Brak danych	Zagrożona	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D, dobry stan chemiczny
RW20001626819 Wkra do Szkotówki	NAT - naturalna część wód	Zły stan wód	Zagrożona	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości), dobry stan chemiczny
RW200011265899 Orzyc od Tamki do ujścia	NAT - naturalna część wód	Zły stan wód	Zagrożona	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [MIR]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D, stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW2000102658169 Dąbrówka	NAT - naturalna część wód	Brak danych	Zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D, dobry stan chemiczny

Kod i nazwa JCWP	Status	Stan (ogólny)	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Przypisane cele środowiskowe
RW2000102658172 Janówka	NAT - naturalna część wód	Brak danych	Zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D, dobry stan chemiczny
RW2000102658189 Borowianka	SZCW – silnie zmieniona część wód	Zły stan wód	Zagrożona	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości), dobry stan chemiczny
RW200010265829 Struga Zawadzka	NAT - naturalna część wód	Brak danych	Zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D, dobry stan chemiczny
Kod JCWPd Status	Stan (ogólny)	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Przypisane cele środowiskowe	
GW200050	Dobry	Niezagrożona	Dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy	
GW200049	Dobry	Niezagrożona	Dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy	

Źródło: www.apgw.gov.pl – Karty Charakterystyk JCWP oraz Karty Charakterystyk JCWPd (dostęp: 21.08.2023)

Dla wspomnianych w tabeli JCW zostały określone działania służące realizacji celów środowiskowych, które znajdują się w Kartach Charakterystyk, które dostępne są pod adresem <https://apgw.gov.pl>.

Lasy

Według danych GUS, lesistość w Gminie Janowiec Kościelny w 2022 r. wynosiła 20,3%, a ogólna powierzchnia gruntów leśnych 2 791,94 ha.

Rozmieszczenia lasów na obszarze Gminy jest nierównomierne. Występuje jeden duży zwarty kompleks leśny w części południowozachodniej, na północ od wsi Napierki. Pozostałe, mniejsze kompleksy skupiają się głównie w części północno-wschodniej i są znacznie rozproszone. W Gminie dominują lasy na siedliskach boru mieszanego świeżego, lasu mieszanego oraz boru świeżego ze zdecydowaną przewagą sosny w różnych klasach wiekowych, z dużym udziałem drzewostanów nie przekraczających 40 lat. Na bardziej żyznych i podmokłych glebach dolin rzecznych występuje większy udział drzew liściastych jak: dąb, wiąz, jesion, klon, lipa drobnolistna. Natomiast wzdłuż cieków i rzek dość często spotyka się olszę szarą i czarną oraz wierzbę z podszytem turzyc, manny i trzcinnika.

Na terenie Gminy Janowiec Kościelny występują lasy wodochronne stanowiące jedną z kategorii lasów o szczególnych walorach przyrodniczych.

Gleby

Na obszarze Gminy Janowiec Kościelny przeważają gleby brunatne wyługowane. Mniejszy udział mają czarne ziemie (rejon wsi Połcie Stare) i gleby bielcowe (rejon Safronki i Górowa Trząski). Pod względem gatunkowym dominują gleby lżejsze od powierzchni, zalegające na zwięźlejszym, należące do kompleksów żytnych: bardzo dobrego i dobrego o IV klasie bonitacyjnej. Występują piaski gliniaste mocne i lekkie oraz pyły zwykłe i ilaste. Znaczny udział mają gleby piaszczyste, przepuszczalne, skupione głównie w części północno-wschodniej i południowo-zachodniej, o składzie gatunkowym piasków słabogliniastych zalegających na piasku luźnym. Należą one do kompleksów: żytniego słabego i bardzo słabego, V i VI klasy bonitacyjnej.

Złóża kopalin

Na terenie Gminy Janowiec Kościelny występuje jedno złożo Kruszywa naturalnego w Jabłonowie.

Program usuwania azbestu

Na terenie Gminy Janowiec Kościelny w 2022 r. została przeprowadzona inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest. Zgodnie z jej wynikami na obszarze każdego sołectwa zlokalizowane są obiekty, w których występuje azbest – są to przede wszystkim faliste i płaskie płyty azbestowo-cementowe, służące jako pokrycia dachowe w budynkach mieszkalnych oraz budynkach zabudowy gospodarczej.

Według wyników inwentaryzacji w granicach Gminy zlokalizowane jest łącznie 1934,681 Mg wyrobów zawierających azbest, użytkowanych przez osoby fizyczne i prawne.

Analiza SWOT dla sfery przestrzennej

W celu zebrania i uporządkowania informacji oraz wniosków wynikających z diagnozy sytuacji przestrzennej Gminy Janowiec Kościelny konieczne jest dokonanie analizy SWOT.

Tabela przedstawia mocne i słabe strony Gminy oraz jej szanse i zagrożenia w wymiarze przestrzennym.

Tabela 31 Analiza SWOT dla sfery przestrzennej

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ zwodociągowanie Gminy w 98,2%, ▪ liczne walory przyrodnicze i krajobrazowe, ▪ dobry stan jednolitych części wód podziemnych, ▪ występowanie złoża kopalin, <ul style="list-style-type: none"> ▪ funkcjonowanie systemu selektywnie zbiórki odpadów, ▪ osiągnięcie wymaganych poziomów recyklingu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ większość dróg gminnych wymagających remontu, ▪ niskie skanalizowanie Gminy (15,0%), <ul style="list-style-type: none"> ▪ zły stan ogólny kilku jednolitych części wód powierzchniowych, ▪ stosunkowo niska lesistość
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ możliwość pozyskania środków finansowych na realizację projektów, <ul style="list-style-type: none"> ▪ wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców, ▪ walory przyrodnicze i krajobrazowe Gminy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ postępujące zmiany klimatyczne, ▪ negatywne zjawiska środowiskowe

Źródło: opracowanie własne

Spis tabel

Tabela 1 Stan ludności w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2018-2022.....	6
Tabela 2 Stan ludności w Gminie Janowiec Kościelny w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2018-2022	7
Tabela 3 Gęstość zaludnienia w Gminie Janowiec Kościelny w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2018-2022	8
Tabela 4 Ekonomiczne grupy wieku w Gminie Janowiec Kościelny w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2018-2022	9
Tabela 5 Przyrost naturalny w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2018-2022	11
Tabela 6 Ruch wewnętrzny w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2018-2022.....	11
Tabela 7 Saldo migracji wewnętrznych i zewnętrznych w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2018-2022.....	12
Tabela 8 Wychowanie przedszkolne w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2018-2021	14
Tabela 9 Edukacja na poziomie podstawowych w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2018-2021	14
Tabela 10 Współczynnik skolaryzacji brutto w Gminie Janowiec Kościelny w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2018-2022.....	15
Tabela 11 Wyniki egzaminów ósmoklasisty w Gminie Janowiec Kościelny w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2019-2023.....	16
Tabela 12 Mieszkania w Gminie Janowiec Kościelny w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2018-2022	21
Tabela 13 Powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w Gminie Janowiec Kościelny w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2018-2022.....	22
Tabela 14 Działalność jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2018-2022.....	23
Tabela 15 Frekwencja wyborcza w Gminie Janowiec Kościelny w wyborach samorządowych w 2018 r. w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju – jednoosobowe organy wykonawcze gmin.....	30
Tabela 16 Wydatki według klasyfikacji budżetowej w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2018-2022.....	33
Tabela 17 Sytuacja finansowa Gminy Janowiec Kościelny w latach 2018-2022....	36
Tabela 18 Analiza SWOT dla sfery społecznej.....	38

Tabela 19 Liczba podmiotów gospodarczych, według klas wielkości, zarejestrowanych w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2018-2022.....	41
Tabela 20 Liczba podmiotów gospodarczych według sekcji PKD 2007 w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2018-2022.....	42
Tabela 21 Bezrobocie w Gminie Janowiec Kościelny w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2018-2022.....	45
Tabela 22 Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych w Gminie Janowiec Kościelny w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2018-2022.....	46
Tabela 23 Dochody własne Gminy Janowiec Kościelny w latach 2018-2022.....	48
Tabela 24 Wydatki inwestycyjne i wskaźnik inwestycyjny w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2018-2022.....	48
Tabela 25 Analiza SWOT dla sfery gospodarczej.....	49
Tabela 26 Drogi gminne w granicach Gminy Janowiec Kościelny.....	53
Tabela 27 Infrastruktura wodociągowa w Gminie Janowiec Kościelny w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2018-2022.....	59
Tabela 28 Infrastruktura kanalizacyjna w Gminie Janowiec Kościelny w odniesieniu do powiatu, województwa i kraju w latach 2018-2022.....	61
Tabela 29 Liczba zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków zlokalizowanych na terenie Gminy Janowiec Kościelny w latach 2018-2022.....	62
Tabela 30 Charakterystyka JCW zlokalizowanych w granicach Gminy Janowiec Kościelny.....	65
Tabela 31 Analiza SWOT dla sfery przestrzennej.....	69

Spis wykresów

Wykres 1 Ekonomiczne grupy wieku w Gminie Janowiec Kościelny w 2022 r.	9
Wykres 2 Porady lekarskie udzielane w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2018-2022	19
Wykres 3 Struktura dochodów Gminy Janowiec Kościelny w latach 2018-2022	32
Wykres 4 Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Gminie Janowiec Kościelny w latach 2018-2022.....	40
Wykres 5 Liczba przyłączy wodociągowych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego mieszkania na terenie Gminy Janowiec Kościelny w latach 2018-2022	60
Wykres 6 Liczba przyłączy kanalizacyjnych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego mieszkania na terenie Gminy Janowiec Kościelny w latach 2018-2022	61

Spis rysunków

Rysunek 1 Położenie Gminy Janowiec Kościelny na mapie województwa warmińsko-mazurskiego	50
Rysunek 2 Położenie Gminy Janowiec Kościelny na mapie powiatu nidzickiego	51

Spis zdjęć

Zdjęcie 1 Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Janowcu Kościelnym.....	13
Zdjęcie 2 Uczestnicy Środowiskowego Domu Samopomocy podczas Święta Pieczonego Ziemniaka.....	18
Zdjęcie 3 Lokale kontenerowe.....	21
Zdjęcie 4 OSP Janowiec Kościelny.....	23
Zdjęcie 5 Biblioteka Publiczna w Janowcu Kościelnym.....	25
Zdjęcie 7 Świetlica wiejska w Szczepkowie Borowym.....	25
Zdjęcie 8 Kompleks sportowy „Orlik” w Janowcu Kościelnym.....	26
Zdjęcie 9 Boisko gminne w miejscowości Kuce.....	27
Zdjęcie 10 Kościół pw. św. Jana Chrzciciela w Janowcu Kościelnym.....	28
Zdjęcie 11 Urząd Gminy Janowiec Kościelny.....	37